

OPĆINA TEŠANJ

IZVJEŠTAJ 2023.

OPĆINSKOG NAČELNIKA
za 2023. godinu

Broj: 02-45-2-143/24
Datum: 23.01.2024.godine

SADRŽAJ

UVOD	3
LOKALNA UPRAVA	4
E-UPRAVA.....	7
REALIZACIJA STRATEŠKIH DOKUMENATA I RAZVOJNIH PROJEKATA.....	10
BUDŽET OPĆINE TEŠANJ	10
EKONOMIJA I POSLOVNO OKRUŽENJE	11
KORIDOR 5c	12
EKOLOGIJA I OKOLIŠ	15
CIVILNA ZAŠTITA	18
MLADI.....	18
KULTURA I NASLIJEĐE	19
POLJOPRIVREDA.....	19
KOMUNALNA INFRASTRUKTURA I SAOBRAĆAJ	20
JAVNA PREDUZEĆA I USTANOVE	21
MJESNE ZAJEDNICE	22
NVO.....	23
BORAČKE POPULACIJE.....	24
DOMAĆE I MEĐUNARODNE INSTITUCIJE-SARADNJA SA DRUGIMA	28
REZIME	29

UVOD

Izvještaj za 2023. godinu rađen je u cjelovitom obliku sa informacijama iz različitih područja djelovanja. U odnosu na prethodne godine uz opisni dio (koji je u sličnoj formi kao i prethodnih godina) Vijeću dostavljamo i dokument koji je predviđen propisima/Uredbom o razvojnom planiranju. Riječ je o tome da se općina Tešanj nalazi u prelasku i punoj imeplemtaciji obrazca i sistema planiranja i izvještavanja prema novim propisima.

Ključni vanjski faktori koji su uticali na rad u 2023. godini su:

- Početak gradnje Koridora 5c, obezbjeđenje dozvola, potpisivanje ugovora i početak radova na jednoj dionici. Ovo je i od općine tražilo značajan angažman po različitim osnovama.
- Uticaj ekonomskih tokova u svijetu i Bosni i Hercegovini, koji je i dalje dovodio do rasta cijena energenata, posredno i drugih cijena, te inflacije, što je imalo uticaja i na planiranje i realizaciju budžeta i određenih projekata.
- Politički procesi u Bosni i Hercegovini, uspostava i promjena vlasti na višim nivoima, te procesi usaglašavanja prioriteta investiranja, kašnjenja javnih poziva i odluka po istim. Osim toga još uvijek postoje određene blokade koje su uticale i na određene projekte koje realizira općina Tešanj. Konkretno, još uvijek postoji blokada za jedan milion KM iz IPA fondova, za radove koji su ugovoreni na gradnji kanalizacione mreže. To je uticalo i na cijeli projekat sa nivoa Federacije BiH.

Pozitivni efekti su:

- Kroz cijelu kalendarsku/budžetsku godinu obezbijeđena su sredstva za projekte (javni pozivi poslovne zone, javni poziv za projekte općina, Fond za okoliš,...). Bilo je odstupanja u rokovima, prioritetima, ali i uspješnih kandidatura projekata na javnim pozivima.
- Sredstva eksproprijacije na Koridoru 5c (cca 65 miliona KM) donijeli su novu dinamiku razvoja za općinu Tešanj, promjene na tržištu nekretnina, povećan broj zahtjeva za dozvole itd., što je indirektnim uticajem na promet nekretnina povećalo prihode po tm osnovu.
- Intenzivno uključenje općine u određene projekte domaćih i međunarodnih institucija bilo je prisutno i u 2023. godini, što je pomagalo provođenju određenih reformi, donosilo dodatnu finansijsku podršku i sl. I u ovakvoj situaciji jasna su nastojanja i potreba da se zadrži fokus na strateškim prioritetima lokalne zajednice.

Izvještaj sadrži dio informacija, a mnogo detaljnije informacije o ostvarenju općinske politike i stanju u određenim oblastima rada i djelovanja sadržane su u brojnim informacijama i izvještajima koje tokom godine razmatra Općinsko vijeće (Izvještaj o realizaciji Plana kapitalnih ulaganja, Budžet i Izvještaji o izvršenju Budžeta, Izvještaj o realizaciji Strategije općine Tešanj, Informacija/izvještaji o poslovanju javnih ustanova i preduzeća na području općine Tešanj, Informacija o stanju poljoprivrede i realizaciji općinskog poticaja na području općine Tešanj, Informacija o radu mjesnih zajednica, Informacija o radu nevladinih organizacija na općini Tešanj, Informacija o organizovanju i funkcioniranju sistema zaštite i spašavanja i zaštite od požara, Informacija o ostvarivanju prava pripadnika boračkih populacija, Informacija o održavanju lokalnih puteva na području općine Tešanj, Informacija o socijalnoj zaštiti na području općine Tešanj - položaj građana u socijalnoj potrebi i položaj djece i omladine sa posebnim potrebama...).

LOKALNA UPRAVA

Poslovi u Općini Tešanj obavljaju se u 6 službi od strane 96 zaposlenika (prosječno) na neodređeno vrijeme, 4 zaposlenika na određeno vrijeme (do 2 godine) i dva pripravnika. Radni odnos je prestao za 5 zaposlenika (2 zbog odlaska u penziju, 1 dobrovoljno istupanje iz državne službe, 1 prestanak radnog odnosa zbog smrti i 1 prestanak radnog odnosa pripravnika). Tokom 2023. godine završen je prijem 8 novih zaposlenika, od kojih 2 zaposlenika koja su u prethodnom periodu bila angažovana na određeno vrijeme, te dva pripravnika. Zbog organizacijskih razloga izvršen je i jedan interni premještaj zaposlenika. Ljudski resursi su veoma važan faktor za razvoj organizacije, pa tako i Općine Tešanj. Za unapređenje znanja i razvoj vještina organizuju se stručne obuke zaposlenika, te prezentacije kako bi se određene informacije približile zaposlenicima. Konkursi raspisani putem Agencije za državnu službu FBiH za pozicije građevinskog inspektora (8 puta) i komandira vatrogasne jedinice (3 puta) su ponovo okončani neuspješno iz razloga što nije bilo prijavljenih kandidata za navedene pozicije.

Treba pomenuti da su postignuti značajni rezultati rada u prethodnoj godini. Općina Tešanj je prva općina u PIPLS projektu koja je kao rezultat uspješnosti dobila na raspolaganje sredstva u visini 91.850 KM koja su kroz projekat uspješno implementirana i utrošena za nabavku novog vatrogasnog vozila u 2023. godini. Također je jedna od dvije općine u BiH koje su u završnici projekta E uprave na razvojanju servisa E –građevinska. Prepoznati su i pozitivno ocijenjene prakse transparentnosti i uključivanje građana u procesima donošenja odluka od OSCE-a, i USAID-a.

Važno je reći da postoji dobra saradnja sa kolektivom i da se redovno provode ocjene zadovoljstva uposlenih, te da se vodi računa o zaposlenim u organu uprave.

a) *Neposredno rukovođenje lokalnom upravom*

Realizirano je ukupno 46 sastanaka rukovodstva općine na kojima je razmatrano 85 tačaka dnevnog reda. Najčešće teme dnevnog reda ticale su se Strategije razvoja Općine Tešanj i strateškog upravljanja, te realizacije projekata Digitalne transformacije, MEG-a, SECAP-a, PIPLS-a, Gender akcionog plana i Plana integriteta. Općina Tešanj ističe se svojom predanošću vođenju lokalne uprave putem aktivnog učešća u raznim projektima, što rezultira značajnim finansijskim i drugim koristima za zajednicu. Menadžment tim Općine se tokom 2023. godine redovno sastajao kako bi razmatrao i teme koje se tiču efikasnog rukovođenja lokalnom upravom (redovno je praćen Sistema kvaliteta – Obrada zahtjeva, Realizacija Budžeta, Implementacija projekata infrastrukture itd).

b) *Servisiranje rada Općinskog vijeća*

Općinski načelnik i uprava servisirali su Općinsko vijeće pripremivši materijale za 99 tačaka dnevnog reda (93 u 2022): 44 tačke ranije planirane i 55 dodatne od čega je bilo: 40 odluka, 16 izvještaja, 21 informacija, 16 rješenja i 6 ostalih prijedloga (program rada, zaključak, nacrti).

Odgovoreno je na 187 akata (2022.- 238) – 118 vijećničkih pitanje, 59 inicijativa i 10 amandmana. Provedeno je 10 javnih rasprava.

c) *Administrativne i upravne usluge lokalne uprave*

Općina Tešanj pruža veliki broj usluga kroz servisne centre (tzv. šalter sale), koji su organizovani u Tešnju, Jelahu i Tešanjci. U 2023. godini urađeno je 136.000 ovjera dokumenata (kopije i potpisi lica), od čega je naplaćeno 83.000 KM taksi za ovu uslugu, a 95.000 usluga ovjere je oslobođeno od plaćanja (studenti, učenici, boračke populacije, penzioneri sa najnižim penzijama, socijalni slučajevi, nezaposlena lica, a vanredna situacija je bila oko provođenja za energetski ugrožena domaćinstva i sl.) u približnoj vrijednosti od 110.00 KM

Pošto Općina Tešanj provodi postupke i za druge organe i institucije, uočljivo je da se na ivšim nivoima vlasti ne radi puno na racionalizaciji postupaka, kako bi se smanjio broj dokumenata koji se traži, kao i broj ovjerenih dokumenata.

Iz matičnih evidencija izdato je **23.979. izvoda** iz matičnih knjiga, a to je 10% manje izdatih izvoda u odnosu na 2022. godinu (u 2021. godini 20.658, a 2020. godine 18.000 izvoda). Matični uredi na području FBiH bili su u situaciji da je od ovlaštenog Federalnog MUP-a bila obustavljena dostava obrazaca za izvode iz matičnih knjiga rođenih (problemi zbog javne nabavke), te su se izdavala zamjenska uvjerenja iz službenih evidencija, kojih je izdato 897 primjeraka. Matični uredi su izvršili **1.401 upisa u matične knjige** (rođeni, umrli i vjenčani).

Tokom 2023. godine matični uredi (Tešanj, Jelah i Tešanjka) su imali **3 redovne inspeksijska nadzora** od strane inspektorata Ministarstva za unutrašnje poslove ZDK i **1 od inspektorata Ministarstva unutrašnjih poslova FBiH**, te nisu evidentirane primjedbe u načinu provođenja propisa iz matičnih knjiga.

Rad organa uprave podrazumijeva rješavanje upravnih i neupravnih postupaka, a broj predmeta je prikazan u tabeli:

Broj predmeta u obradi		Broj riješenih predmeta	
2023	2022	2023	2022
29.075	25.736	26.267	23.027

Broj predmeta obuhvata knjige upisnika prvostepnih predmeta i djelovodnika akata. **Općina Tešanj je u 2023. godini zaprimila 12% više predmeta nego u 2022. godini, na povećanje broja predmeta uticao je poziv za energetski ugroženo stanovništvo, jer je Općina Tešanj zaprimila 4.250 zahtjeva, ali i osim ovog javnog poziva imamo povećanje broja predmeta.**

Općini Tešanj za period od 1.1. do 31.12.2023 godine obratilo se 38 stranaka sa zahtjevom za pristup informacijama. Pismeni zahtjevi za pristup informacijama, riješeni su na sljedeći način:

Način rješavanja	Broj predmeta
Odobren pristup informacijama	34
Odbacivanju zahtjeva (stranka odustala)	0
Odbijen zahtjev za pristup informacijama (proslijeđen drugoj službi)	4
Naplaćeno za umnožavanje dokumenata za kopije preko 10 stranica	2
Ukupno:	38

Pisani zahtjevi u ovom periodu najčešće su se odnosili na informacije o urbanističkim saglasnostima, odobrenjima za građenje, finansijskim izvještajima o sredstvima u Budžetu za različite namjene. Građani i institucije informacije su tražili putem protokola, mail-a i faksa. U provođenju ovih postupaka imali smo i više žalbi i upravnih sporova. U 2023. godini stigla je presuda Vrhovnog suda Federacije gdje je odbijena žalba MZ Vukovo. Radi se o zahtjevu za pristup informacijama iz 2021. godine.

Krajem decembra 2022. godine Općina Tešanj je dobila plaketu za doprinos u jačanju principa otvorenosti. Od ukupno 145 općina i gradova u BiH gdje je istraživanje provedeno osvojili smo drugo mjesto kada su u pitanju otvorenost i proaktivna transparentnost. Rad Općine Tešanj u ovoj oblasti prepoznat je i u 2023. godini. Misija OSCE-a u Bosni i Hercegovini organizovala je Konferenciju o učešću građana u donošenju odluka na lokalnom nivou u BiH, gdje su predstavljeni rezultati Studije i nezavisnog istraživanja u kojem je **Tešanj izdvojen kao uspješna lokalna zajednica** u području uključenosti građana u donošenju odluka i transparentnosti. Američki **USAID** i Udruženje za izgradnju mira u 2023. godini proveli su istraživanje pod nazivom "Indeks otvorenosti za saradnju lokalnih vlasti u BiH", **gdje je Tešanj zauzeo prvo mjesto.**

d) Inspekcijski rad

Program rada Općinske inspekcije za 2023. godinu temeljio se na jačanju discipline subjekata nadzora u primjeni propisa iz područja sanitarno-vodne, komunalno-cestovne, građevinsko-urbanističke inspekcije. Inspektori su obavezni obavljati inspekcijski nadzor po službenoj dužnosti, redovito obilazeći teren Općine Tešanj ili reagirajući na prijave građana, bilo usmenih ili pismenih. Prilikom inspekcijskog nadzora, inspektori su dužni sastavljati zapisnik o uočenim činjenicama. Tokom postupka, inspektori su obvezni poštovati i primjenjivati odredbe Zakona o upravnom postupku, Zakona o organizaciji organa uprave, te Uredbe o kancelarijskom poslovanju. Inspektori također vrše unos i obradu predmeta u elektronskoj formi putem informacijskog sistema.

Osim toga u 2023.god. inspekcijski rad možemo predstaviti i u brojkama:

1. Broj pregleda u 2023.god.	1.278
2. Broj izdatih rješenja u 2023.god.	427
3. Broj prekršajnih naloga u 2023.god.	291
4. Iznos izrečenih kazni u 2023.god.	44.060 KM

e) Sistem upravljanja kvalitetom

U 2023.godini održana su dva interna audita prema Godišnjem planu održavanja audita te na osnovu Naloga za interni audit. Prvi audita, Audit tim je započeo i proveo dana *14. i 15. juna 2023.* godine a drugi Interni audit proveden i realizovan *15. i 17. novembra 2023.* godine sve u skladu sa normom ISO 9001-2015 i po normi ISO 14001-2015.

Za dan 23. 24. i 25. januar 2024. godine najavljen je nadzorni audit po normi ISO 9001-2015 te recertifikacijski audit po normi normi ISO 14001-2015 za 2023.godinu, od strane certifikacijske kuće Bureau Veritas Certification Holding SAS-UK Branch. Certifikat ISO 9001:2015 u organu uprave, se dokazuje da organizacija ima uspostavljen, dokumentovan i primijenjen sistem upravljanja kvalitetom, te da je sistem upravljanja kvalitetom dokumentovan i da organizacija provodi, održava i neprekidno poboljšava njegovu učinkovitost. Vidno je opredjeljenje uprave ka stalnom poboljšanju procesa sistema kroz praćenje realizacije godišnjih ciljeva, operativno planiranje i nadzor realizacije istih, uključenost i motiviranost zaposlenih za stalna poboljšanja i unapređenje razvoja lokalne zajednice. Kada je usklađenost sistema po normi ISO 14001-2015 osnovno poboljšanje se ogleda u kontinuiranom smanjenju uticaja na okoliš.

f) Edukacija i razvoj ljudskih resursa

Plan obuka zaposlenika usvojen je početkom 2023, s ciljem unapređenja stručnih kompetencija i povećanja efikasnosti u obavljanju poslova zaposlenika Općine Tešanj. Planom je predviđeno 16 općih obuka i radionica i 18 obuka za ciljane grupe zaposlenika. Tokom 2023. godine realizovano je 76% planiranih edukacija i obuka, dok preostalih 24% nije realizovano, zbog povećanog obima posla i organizacijskih razloga. Tokom godine provodile su se i redovne obavezne obuke zaposlenika predviđene zakonom npr. u oblasti računovodstva, vatrogastva, javnih nabavki, interne revizije i sl. Kroz program obuka Agencije za državnu službu FBIH, zaposlenici su također imali priliku steći adekvatno stručno znanje koje je ključno za obavljanje njihovih poslova.

g) Harmonizacija podataka katastra i zemljišne knjige (gruntnice)

U toku 2023 godine nastavljene su aktivnosti na harmonizaciji podataka katastra i zemljišne knjige, za katastarske općine Jelah, Tešanj I, Tešanj II, Jevadžije, Novo Selo, Rosulje, Tešanjka, Kraševo, Raduša, Ljetinić i Jablanica. Služba katastra, urbanizam i imovinsko-pravne poslove Općine Tešanj prema zahtjevima iz zemljišne knjige kontinuirano dostavlja pravne osnove i drugu dokumentaciju potrebnu za harmonizaciju.

Katastarska općina	JELAH	TEŠANJ I	TEŠANJ II	JEVA DŽIJE	NOVO SELO	ROSU LJE	TEŠANJ KA	KRAŠE VO	RADUŠA	LJETINIĆ	JABLAINICA	UKUPNO
Broj zaprimljenih zahtjeva za upis	4.268	3.415	2.318	1.435	1.370	2.066	275	1.589	3.998	849	2.434	24017
Broj riješenih zahtjeva za upis	3.851	2.945	2.085	1.299	1.225	1.838	243	1.419	3.450	768	1.135	20258
Broj neriješenih zahtjeva za upis	417	470	233	136	145	228	32	170	548	81	1.299	3759
% riješenih zahtjeva za upis	90	86	90	91	89	89	88	89	86	90	47	85
Ukupan broj parcela pravne osnove	4.894	4.143	3.034	2.149	2.152	3.127	376	2.063	5.508	1.167	3.293	31906
Ukupna površina svih parcela (m ²)	6708027	4378912	5378720	5508173	4816764	6118637	365775	3391685	17761903	2107316	9629804	66165715
Broj aktivnih vlasnika (sve kategorije)	7.390	4.946	4.180	2.212	2.054	3.066	393	2.331	5.831	1.302	1.843	35548
Ukupan broj parcela na riješenim zahtjevima za upis	4.414	3.579	2.696	1.941	1.920	2.751	324	1.812	4.590	1.049	1.440	26516
Ukupna površina parcela na riješenim zahtjevima za upis (m ²)	4945482	3552542	4417265	4828759	3996524	4829419	289278	2764336	9879669	1675298	3202635	44381207

E-UPRAVA

Elektronski sistem građevinskih dozvola

Općina Tešanj je jedna od dvije općine u BiH u kojima se realizira projekat uspostave elektronskog sistema izdavanja odobrenja za građenje (uključujući urbanističke saglasnosti/lokacijske informacije i odobrenje za upotrebu objekata). Projekat provodi USAID/BiH i pokrenut je zbog složenih propisa i procedura u izdavanju dozvola za građenje. Projekat će osim elektronske platforme koja je potrebna podrazumijevati i promjenu propisa na entitetskim, kantonalnim i ako bude trebalo općinskim nivoima koji uređuju ovu oblast.

U toku 2023. godine članovi općinskog radnog tima su bili u stalnoj komunikaciji sa izvođačem – firmom koja radi na kreiranju jedinstvenog softvera/javnog portala za izdavanje odobrenja za građenje (nakon dostavljanja svih općinskih obrazaca i uputstava koji se tiču postupaka izdavanja odobrenja isti su preneseni u softver, te je na radionicama vršena kontrola i praćenje svih definisanih koraka kako bi budući softver bio usklađen sa utvrđenim procedurama.

Prva demonstracija sistema i programa izvršena je 31.01.2023.godine. Kako bi implementacija sistema bila moguća potrebno je prilagoditi zakonski okvir tako da se radilo i na pripremi izmjena Zakona o prostornom planiranju i korištenju zemljišta na nivou FBiH, te je nakon što su u 2022. godini započele aktivnosti na istom u toku 2023. godine usvojen Nacrt, provedena javna rasprava, te se čeka da isti bude upućen u parlamentarnu proceduru. Također, aktivno se radilo na pripremi novog Zakona o prostornom uređenju i građenju ZDK koji je, nakon provedenih svih potrebnih procedura, 17.11.2023.godine i donesen čime su se, u ZDK, stekli uslovi za elektronsko vođenje postupaka, ali isto neće biti moguće sve dok se, na federalnom nivou, ne donese Uredba koja detaljno definiše postupak istih (donošenje Uredbe je obaveza koju utvrđuje novi federalni zakon o prostornom planiranju). Shodno tome i činjenici da je donošenje novog zakona ipak proces koji dugo traje, svi članovi radnih timova (USAIDa, općina koje učestvuju u projektu, federalnog i

kantonalnog ministarstva) aktivno su učestvovali na kreiranju Uredbe, koja je spremna i biti će prosljeđena u proceduru čim novi zakon stupi na snagu.

Softver/javni portal je izrađen, a 14.11.2023. godine i 15.11.2023. godine održana praktična obuka zaposlenika općine Tešanj koji na bilo koji način učestvuju u izdavanju odobrenja za građenje (od prijemne kancelarije i šaltera, preko voditelja postupaka, davanja saglasnosti, te arhive). Tokom mjeseca decembra održane su još dvije online obuke samo za zaposlenike odjeljenja za urbanizam kao i obuka kojoj su prisustvovali i predstavnici kantonalnog ministarstva prostornog uređenja.

S obzirom na to da je postupak izdavanja odobrenja veoma kompleksan, te da u istom učestvuje više eksternih institucija isti neće biti funkcionalan ukoliko ga ne budu koristili svi učesnici. S tim u vezi, dana 22.12.2023.godine izvršena je obuka javnih preduzeća i ostalih davanja saglasnosti u postupku izdavanja odobrenja (JP "RAD", Elektrodistribucija, KTV EGE, BH Telecom), te se u narednom periodu očekuje upoznavanje i ostalih zainteresovanih strana. U okviru projekta bit će obezbijeđeni elektronski potpisi za 24 zaposlenika općine Tešanj.

Mapa puta digitalne transformacije

Općina Tešanj je 13. februara 2023. godine usvojila Mapu puta digitalne transformacije, koja se inicijalno sastoji od 28 projekata/aktivnosti podijeljenih na 9 oblasti. Po usvajanju Mape puta, imenovan je radni tim koji ima zadatke da analizira i prati realizaciju plana, vrši procjenu rizika i daje prijedloge za unapređenje i optimizaciju Mape puta, te da kvartalno izvještava menadžment tim o poduzetim aktivnostima.

Projekti/aktivnosti koje su završene u prethodnoj godini:

1. Usvojen dokument Mapa puta za digitalnu transformaciju
2. Imenovan radni tim
3. Otvoreni podaci – I faza
4. Aplikacija „Mapa projekata“
5. Unapređenje hardware-ske infrastrukture
6. Kontinuirana edukacija zaposlenika i IT osoblja
7. Implementacija print sistema
8. Analiza i obnova mrežne infrastrukture

Pored navedenih, ostvareni su značajni pomaci na projektima:

- **Pametni parking** (implementirano SMS i kartično plaćanje parkinga, aplikacija za upravljanje i kontrolu parkirališta),
- **Redizajn općinskog web portala** (imenovan radni tim, analizirani nedostaci na postojećoj stranici, predložena rješenja, pripremljena radna skica, kreirana anketa za građane o zadovoljstvu trenutnom web stranicom sa mogućnošću davanja prijedloga za unapređenje),
- **Pilot projekat upotrebe elektronskog potpisa** (projekat „e-građevinska dozvola“)
- **Otvoreni podaci – II faza** (izvršena instalacija i konfiguracija CKAN.org aplikacije)

Sistem video nadzora

U 2023. godini je praćen rad sistema video nadzora, na kojem su prepoznati određeni nedostaci i prilike za unapređenje.

Na server u MUPu je postavljen SPARTA sistem.

Održani su brojni sastanci sa kompanijom MIBO i predstavnicima MUP-a, te su predložene mjere kojima bi se učinkovitost video nadzora dovela na veći nivo:

- Postavljanje nosače za dvije ANPR kamere radi bolje preglednosti
- Mehaniči zoom na kamerama na kojima su ustanovljeni problemi prilikom vidljivosti u noćnim satima, a koje određuje MUP
- Pripremanje 3 računara za live snimak, Obuka uposlenika MUPa na radu u SPARTA sistemu.

Pametni parking

Od marta 2023. godine u funkciji je SMS i elektronsko plaćanje parking karata. Izvršene su obuke na korištenju aplikacije GoParking uposlenicima Općine i JP Rad, koja se koristi za upravljanje i kontrolu parking sistema. U periodu od puštanja u rad do kraja 2023. godine uplaćeno je ukupno 2711 SMS i 17 elektronskih karata.

Na posljednjoj aktivnosti na projektu, koja se tiče prikazivanja brojnog stanja na parking display-ima u realnom vremenu, izvođač je nailazio na nepredviđene tehničke probleme sa opremom, te je u potrazi za alternativnim rješenjem.

E citizen

Nastavljena je primjena softverskog rješenja eCitizen u 2023. godini. Ovaj softver omogućava bolju komunikaciju građana sa načelnikom, vijećem i općinskom upravom, a podrazumijeva nekoliko modula:

- Pritužbe- prijava komunalnih i ostalih problema,
- Sjednice- Informacije o sjednicama i radu općinskog Vijeća
- Pitajte vijećnika (direktna komunikacija građana sa vijećnicima, izvještaj o broju ukupnih pitanja vijećnicima i broju pitanja sa odgovorom će biti javno dostupan)
- Javne rasprave

Izrađeno je uputstvo za implementaciju softverskog rješenja eCitizen, broj: 02-49-2-1745-66/15; od 06.12.2021. godine i isto je stavljeno u upotrebu. Na općinskoj web stranici, kroz module: Prijava kvara/pritužba, sjednice Vijeća, javna rasprava i pitajte vijećnika, omogućen je pristup građanima i data mogućnost da postavljaju pitanja i prijavljuju kvarove na infrastrukturi, kao i zahtjeve za inspekcijski nadzor.

U toku 2023. godine zaprimljeno je 54 prijave građana. Od toga je bilo 44 prijave kvarova i oštećenja, 10 prijava je bilo za inspekcijsko postupanje, a 1 prijava je bila testna i nije uzeta u obzir.

Na sve zaprimljene prijave se, poslije provjere na terenu, reagovalo i uredno odgovorilo ili su problemi riješeni. Detaljan pregled se može vidjeti na aplikaciji e-Citizen, na web stranici Općine.

U Izvještajnom periodu u **Modulu Sjednice kreirano je i objavljeno 10 sjednica** Općinskog vijeća Tešanj. Vijećnici iz istog preuzimaju materijale za sjednicu, građani se informišu i imaju mogućnost da ovim putem dostave svoje komentare, prijedloge, sugestije o svakoj sjednici i svakom materijalu posebno. Značaj ovog modula je i u tome što se sve vezano za sjednice Vijeća nalazi na jednom mjestu (prijedlozi materijala, termin održavanja, izjašnjavaње, usvojeni akti, službeni glasnik) i dostupno je svim zainteresovanim licima.

U Modulu Javne rasprave kreirane su i objavljene rasprave o 4 Nacrta (Usmene rasprave su održane u više termina tako da je u izvještajnom periodu održano **ukupno 10 rasprava**). Iako je svrha ovog modula da se što više građana, pored usmenih rasprava, uključi u proces donošenja odluka ovim putem, mora se reći da cilj nije ostvaren jer građani nisu ostavljali svoje komentare niti su glasali, ali je sigurno da se kroz ovaj modul svako zainteresovano lice može informisati i ostvariti uvid u svaki dokumenat od početka javne rasprave do usvojene odluke.

U info sekciji kreirana 3 teksta i postavljeno 13 dokumenata/obavijesti/obrazaca. Putem ovog modula građani se informišu i imaju mogućnost, u slučaju potrebe, preuzimanja obrazaca sa uputama.

ePropisi

Krajem 2022. godine u funkciju je puštena web aplikacija ePropisi, uz pomoć koje će građani imati dostupne sve propise Općine Tešanj na jednom mjestu. Tokom 2023. godine dodatno je ažuriran registar propisa. <https://opcina-tesanj.ba/epropisi/>

E - Komunalne naknade

Tokom godine radilo se na poboljšanju aplikacije i uvezivanju sa softverom za finansijsko i kancelarijsko poslovanje. Uvezivanje sa softverom FiNova omogućilo je u 2023. godini evidenciju zaduženja kod pravnih lica od 130.316KM do kraja 2023.god. naplaćeno je 89.946KM (69,02% naplata). Za fizička lica ukupno je zaduženje 176.149KM do kraja 2023.god., a naplaćen u iznosu od 125.119KM (71,03% naplata). Uvezivanje sa softverom DocuNova omogućilo je evidenciju 4.138 izdatih rješenja za pravna i fizička lica.

Na 30. sjednici OV održanoj 29.11.2023.godine imali smo izmjenu i dopunu Odluke o komunalnoj naknadi gdje se kaže da će se komunalna naknada za zone V i VI iz člana 7. ove Odluke obračunavati i početi naplaćivati postupno po pojedinačnim grupama obveznika do 01.01.2026. godine – odnosno budžetske 2026. Također, imali smo i zaključak OV da se pokrene inicijativa o izmjeni i dopuni Zakona o komunalnoj djelatnosti, prema Vladi ZE-DO kantona u smislu uvođenja različitih vrijednosti boda komunalne naknade za privatna i fizička lica i da se proširi sa dodatnim zahtjevima iz diskusije.

U 2023.g. izdato je ukupno rješenja **4.138** (fizička i pravna lica)

	Zaduženo u 2023.	Uplaćeno u 2023.	% realizacije
Fizička lica 2023.	176.149 KM	125.119 KM	71,03%
Pravna lica 2023.	130.316 KM	89.946 KM	69,02%
Ukupno	306.465 KM	215.065 KM	70,18%

Otvoreni podaci

Aplikacija koja se koristi kao standard u svijetu za upravljanje i prikaz Otvorenih podataka, CKAN.org je instalirana, iskonfigurisana, te spremna za puštanje u upotrebu. Naredni koraci su obuke uposlenika i povećanje broja skupova otvorenih podataka

REALIZACIJA STRATEŠKIH DOKUMENATA I RAZVOJNIH PROJEKATA

Izveštaj o realizaciji Strategije razvoja općine Tešanj zaseban je dokument i sadrži sve potrebne informacije. Osnovna karakteristika je da je zadržan fokus na Strategiji razvoja, da je tokom godine urađena revidirana i usklađena Strategija razvoja općine Tešanj 2023.-2027. godina i usvojena od strane Općinskog vijeću u aprilu 2023.godine.

U finansijskom smislu je u realizaciju Strategije utrošeno 13.988.213,31KM (77,85% od plana).

Osim osnovnog i najvažnijeg planskog dokumenta općina Tešanj ima i slijedeće planove na kojima smo radili tokom 2023. Godine:

- SECAP – plan dekarbonizacije
- Gender akcioni plan
- Plan intergjiteta i - Akcioni plan mjera po nalazima Revizije

Na svim ovim planovima je rađeno tokom 2023. godine. Informacije o tome biće samo dijelom dio ovog Izvještaja, a biće predstavljene Općinskom vijeću i kroz druge Informacije i Izvještaje.

BUDŽET OPĆINE TEŠANJ

Blagovremeno usvojeni Budžet Općine za 2023. godinu (Službeni glasnik općine Tešanj, broj:10/22) predstavljao je osnovu za realizaciju općinskih politika, strateških ciljeva i odluka tokom godine. Također su blagovremeno pripremani i usvajani i drugi dokumenti budžeta: DOB za period 2023.-2025. godine, nacrt, prijedlog, izmjena i dopuna Budžeta u tri navrata, kao periodičnih izvještaja (kvartalni i polugodišnji). Budžet sa izmjenama i dopunama, DOB i svi izvještaji o izvršenju Budžeta su objavljeni i nalaze se na web stranici Općine. Na web stranici je postavljen i poseban materijal Budžet za građane.

Inflatorna kretanja i rast prihoda svih nivoa vlasti je utjecao na realizaciju Budžeta i potrebu izrade tri rebalansa, od čega dva u drugoj polovini 2023. godine. Budžet je u drugoj polovini godine uvećan, kroz dva rebalansa, za dodatnih 1.479.000 KM. Bez obzira na to, kroz budžet su realizovane aktivnosti preko 19 miliona KM, dok je s druge strane obezbjeđeno provođenje postupaka i početak realizacije projekata od preko 4,5 miliona KM. Realizacijom Budžeta je obezbjeđeno funkcionisanje organa uprave, zadovoljenje opšt društvenih potreba, zadovoljenje socijalnih potreba, sufinansiranje javnih ustanova, nevladinog sektora, poticaja privredi, studentskih stipendija, te realizacija značajnih kapitalnih ulaganja. Nakon reduciranja aktivnosti NVO i ustanova u vrijeme pandemije, što je utjecalo na pad grant sredstava, u protekloj godini grant sredstva su podignuta na nivo od blizu 5,9 miliona KM. Na ovaj način se 1/4 općinskog Budžeta direktno vratila u privredne i društvene tokove. Kada se tome dodaju i realizovana kapitalna ulaganja i grantovi od 5,5 miliona KM, može se reći da je više od 60% Budžeta vraćeno u privredne i društvene tokove Općine.

U protekloj godini je došlo do dalje stabilizacije poreznih i neporeznih prihoda i njihovog rasta od 6,3%. Rast je uzrokovan oporavkom privrednih tokova i dijelom inflatornih kretanja. Ističemo da je rast ostvaren bez uvećanja poreskih stopa i stopa općinskih такси i naknada.

Općina Tešanj je u 2023. godini provela 265 postupaka javnih nabavki u otvorenim, konkurentskim, direktnim i pregovaračkim postupcima vrijednosti od cca. 5,95 miliona KM. Pri tome se najviše nabavki odnosilo na radove (50 u vrijednosti cca. 4,38 miliona KM). E-aukcija je provedena u 100% slučajeva za koje je to određeno Zakonom o javnim nabavkama BiH („Službeni glasnik BiH“, broj:39/14 i 59/22). Plan javne nabavke, sa svim izmjenama i dopunama, te drugi bitni elementi postupaka objavljeni su na web stranici Općine.

EKONOMIJA I POSLOVNO OKRUŽENJE

Ekonomija i poslovno okruženje

U 2023. godini na području općine Tešanj su nastavljene intenzivne aktivnosti na daljem razvoju i unapređenju poslovnog okruženja. Trend rasta ekonomskih pokazatelja koji su za općinu Tešanj bili karakterični od 2010. godine, a u toku 2020. godine bili donekle usporeni zbog pandemije, dok su tokom 2023. godine ponovo u uzlaznoj putanji. Tu se prije svega misli na zaposlenost, rast broja registrovanih privrednih subjekata kao i investicije u komunalnu infrastrukturu u poslovnim zonama i drugim lokalitetima.

Naime, 2010. godine na području općine Tešanj je bilo registrirano ukupno 1.975 privrednih subjekata i to: 701 pravno lice, 327 dijelova pravnih lica i 947 obrta. Broj privrednih subjekata, prema dostupnim podacima **u 2023. godini iznosi 3.056 (u 2022. godini taj broj je iznosio 2817).** **Dakle, u 2023. godini registrirano je novih 239 poslovnih subjekata**. U strukturi privrednih subjekata pravna lice čine 1.117 preduzeća što je 4,4% više nego prethodne godine ili 59,3% više nego 2010. godini. U strukturi privrednih subjekata fizičkih lica-obrtnika ima 1.215. Zaključno sa 2023. godinom, 815 dozvola je izdato za obrt, 207 za trgovinu, 72 dozvole za taxi prijevoz, 86 za ugostiteljstvo i 35 za cestovni prijevoz robe.

Pozitivan trend zaposlenosti u protekloj godini je nastavljen. Naime, 31.12.2020. godine imali smo 13.435 zaposlenih i prosječan broj zaposlenih za tu godinu iznosio je 13.449 lica i 5.811 lica evidentiranih na Zavodu za zapošljavanje. Na osnovu ovih podataka evidentno je da smo na kraju 2023. godine imali 13.795 zaposlenih lica, od čega 13.192 lica sa prebivalištem u Tešnju i 603 uposlenika sa prebivalištem van općine. S obzirom na to da je broj zaposlenih u 2022. godini iznosio 13.698, primjećuje se blagi porast (0,71%) zaposlenog stanovništva u odnosu na prethodnu godinu. Istovremeno broj nezaposlenih je smanjen. Na Zavodu je na kraju 2023. godine evidentirano 5.140 nezaposlenih lica, dok je taj broj na početku 2023.godine iznosio 5.322, što znači da se broj nezaposlenih u toku 2023. godine smanjio za 3,42%.

Poslovna infrastruktura

Poslovne zone igraju ključnu ulogu u ekonomskom razvoju općina i lokalnih zajednica. Njihov značaj može se sagledati iz različitih perspektiva, uključujući ekonomske, socijalne i infrastrukturne aspekte. Općina Tešanj odavno je uočila da poslovne zone predstavljaju jedan od alata kojim općine ili regije stvaraju jedan od preduslova za razvoj privrede i poduzetništva.. Ovu vrstu saznanja Općina Tešanj je uvrstila i kao strateško opredjeljenje, izdvajajući redovno na godišnjem nivou sredstva za izgradnju nove i znavljanje postojeće komunalne infrastrukture poslovnih zona. U tom smislu pored planiranja svojih sredstva Općina redovno aplicira na javne pozive za dodjelu grant sredstva namijenjenih isključivo za izgradnju i opremanje poslovnih zona.

U toku 2023. godine realizirani su ili su u toku realizacije ugovori o izgradnji infrastrukture u poslovnim zonama u ukupnoj vrijednosti 738.328,50 KM, u čemu su grant sredstva viših nivoa vlasti 396.350,00 KM:

a) Izgradnja komunalne infrastrukture u Poslovnoj zoni "Ciglana-Glinište", općina Tešanj (Trotoar kroz Glinište i javna rasvjeta). Prijava projekta izvršena na javni poziv Federalnog ministarstva razvoja, poduzetništva i obrta. U ukupnoj vrijednosti projekta 251.199,00 KM, učešće sredstava Općine 104.849 KM, FMRPO 146.350,00 KM – Radovi okončani;

b) Sanacija lokalne ceste LC17 Tešanj-Medakovo-Tešanjka faza II, poslovna zona "Bukva-Vila", općina Tešanj. Prijava projekta izvršena na I javni poziv Ministarstva za privredu ZDK. U ukupnoj vrijednosti projekta 204.451,65 KM, sredstva Ministarstva za privredu 100.000,00 KM, Općina 104.451,65 KM. Radovi okončani;

c) Sanacija saobraćajnica u poslovnoj zoni "Ekonomija". Prijava projekta izvršena na II javni poziv Ministarstva za privredu ZDK. U ukupnoj vrijednosti projekta 282.677,85 KM, sredstva budžeta Općine 132.677,85 KM, sredstva Ministarstva za privredu 150.000,00 KM – Realizacija u roku.

KORIDOR 5c

Općina Tešanj svojim planskim dokumentima, trasu planiranog koridora auto-puta (Koridor 5c), štiti još od 90-desetih godina prošlog vijeka. Planirana trasa Koridora 5c prolazi kroz 12 (dvanaest) naseljenih mjesta u ukupnoj dužini od oko 16 km, što za općinu Tešanj koja se prostire na 163 km² prostora na kojoj je smješteno oko 50.000 stanovnika, znači da trasa Koridora 5c sa zaštitnim pojasom zauzima oko 1% površine općine. Općinsko vijeće Tešanj je dana 30.05.2014. godine donijelo akt – Uslovnu saglasnost kojom je Općina Tešanj dala saglasnost na trasu autoputa koja je prikazana u "Analizi Idejnog projekta na Koridoru 5c, urađenog aprila 2014. godine od IPSA instituta za Dionicu 1: Doboj-Jug (Karuše) – Ozimica" koja prolazi kroz područje općine Tešanj, a ista je objavljena u Službenom glasniku Općine Tešanj broj: 6/14. U navedenoj saglasnosti navedeno je 13 uslova koje je potrebno ispoštovati.

Nakon što je donesen Prostorni plan područja posebnih obilježja od značaja za Federaciju BiH "Autocesta na Koridoru 5c" i inicijative od strane Općine, tek krajem 2019. godine intenzivirale su se aktivnosti vezane za planiranu izgradnju Koridora 5c kroz teritoriju općine Tešanj, te je u 2020. godini vršena česta komunikacija između Općine, JP Autoceste FBiH kao investitora i projektanta. U 2021. godini nastavljena je intenzivna komunikacija koja se uglavnom odnosila na prateće sadržaje Koridora u kojima je općina iznosila svoje zahtjeva koji nekad nisu bili najbolje shvaćeni od strane predstavnika JP Autoceste FBiH, te je dolazilo do određenih zastoja. Promjenom rukovodstva u JP Autoceste intenzivirani su razgovori, kako bi se ispunili uslovi koje je usvojilo Općinsko vijeće 2014. godine.

Uvođenje izvođača u „pripreme radove urađen je 19.12.2022.godine i radovi su se iz dana u dan intenzivirali što je predstavljalo i izazov za JLS i povećanje obima poslova zaposlenika. Shodno tome Općinski načelnik je imenovao Tim za saradnju sa Investitorima, izvođačima, nadzorom, mjesnim zajednicama i građanima, a sa ciljem kvalitetne komunikacije, pravovremenog djelovanja kada su u pitanju pritužbe fizičkih i pravnih lica, otklanjanje nedostataka i nepravilnosti, te praćenja

realizacije prvenstveno projekata koje je u procesu projektovanja dogovorila Općine Tešanj. Tokom 2023. godine poduzet je niz radnji, mjera i postupaka, a najviše energije je utrošeno u sljedeće aktivnosti LOT 1 Putnikovo brdo-Medakovo:

- a) Pribavljanje potrebnih saglasnosti za dogovorene projekte (izgradnja vodovoda Bukva Tešanjka, rekonstrukcija LC 17 Bukva-Tešanjka, uređenje korita rijeke Tešanjka, izrada kvalitetnijeg saobraćajnog rješenja u Kraševu...), pribavljena odobrenja za građenje za projekte vodovoda Bukva Tešanjka, rekonstrukcija LC 17 Bukva-Tešanjka, uređenje korita rijeke Tešanjka.
- b) Općina Tešanj pružila podršku u provođenju potrebnih ekshumacija,
- c) Snimanje tzv „Nultog stanja“ u periodu od 08.01.2023-14.03.2023. godine,
- d) Vodovod Bukva-Tešanjka - insistirano na početku radova na gradnji glavnog voda vodovoda kako bi smanjili negativan uticaj gradnje na snabdijevanje vodom naseljenog mjesta Tešanjka. U izvještajnom periodu izvršena je nabavka potrebnih materijala u vrijednosti od cca 240.000,00 KM. Početak radova očekujemo početkom marta mjeseca.
- e) Alternativna saobraćajnica za naselje Staro Kraševo započeta je sa gradnjom u januaru 2023.godine zbog otvaranja radova na tunelu „Hrastik“. Vrijednost izvedenih radova je cca 100.000 KM.
- f) Podputnjak Kraševo - prilaz kućama Ogrić i drugi, nije se nalazio u glavnom projektu iako je više puta od općine i stanovništva tražen. Zajedničkim insistiranjem građana i JLS isti je odobren i urađen čime je omogućen kvalitetniji prilaz, te otvorena mogućnost razvoje ovog dijela Općine. Vrijednost izvedenih radova je cca 600.000 KM.
- g) Bunarevi Kraševo- uloženi su naponi za zaštitu ovih bunareva. Kada je u pitanju prolazak trase, uređenje obale Usore i definisana kota brane, tokom godine smo pratili realizaciju i urađena je zaštita glavnog potisnog i povratnog voda koji je u koliziji sa trasom autoputa.
- h) Početkom gradnje trase prekinut je glavni vod vodovoda Tešanjka, te je u saradnji sa predstavnicima MZ urađena projektovana kolizija u ukupnoj dužini 460 m. Vrijednost radova je cca 50.000 KM. Da bismo prevazišli ovaj problem poduzeli smo niz mjera kako bi građani imali koliko-toliko snabdijevanje vodom. U aktivnosti su bili pored Općine uključeni izvođači radova, JP Rad Tešanj, MZ Tešanjka, UG vodovod Tešanjka i Služba civilne zaštite.
- i) Korito rijeke Tešanjke- započeti su radovi na uređenju Korita u Tešanjci i Novom Selu, urađeno trasiranje korita u dužini od cca 1200 m, te uređeno korito u dužini cca 400 m, vrijednost izvedenih radova cca 1.400.000 KM.
- j) Početak gradnje LC 17 - urađen dio trase koji nije u koliziji sa koritom rijeke Tešanjke i vodovodom. Vrijednost izvedenih radova je cca 50.000 KM. Postoji veliki interes izvođača da intenzivnije radi na ovoj cesti, te smo djelovali prema izvođaču da ubrza radove na koritu rijeke.
- k) Sa izvođačima radova dogovoreno je i usaglašeno izmještanje jarbola sa zastavom, obaveza Općine je da nađe i otkupi zemljište za lokaciju i ovaj proces je započeo. Usaglašena je podjela zaduženja kada se stvore uslovi za izmještanje istog.
- l) Urađen protokol za podnošenje prijava građana, kako bi se građanima pojednostavile prijave u proces uključene MZ, koje sa građanima pune obrasce, skenirane dostavljaju prema Općini, a Općina prosljeđuje Investitoru, Izvođaču i Nadzoru, te vodi registar prijava.
- m) Praćena realizacija izvođenja kolizija Optike i elektroinstalacija, iako za iste nismo dobili projekte niti smo upoznati da je urađen postupak eksproprijacije zemljišta za ove radove.
- n) Tokom godine mjesnim zajednicama kroz koje prolazi trasa autoputa dostavljena su upustva o načinu dostavljanja prijave šteta i nepravilnosti, urađen je pojednostavljeni protokol tako da građani svoje prijave popunjavaju u MZ, MZ iste skeniraju i dostavljaju Timu za saradnju, a isti prijave prosljeđuje zaduženim osobama ispred Investitora, Izvođača i Nadzora te vodi evidenciju prijava. Građanima je pojednostavljen postupak podnošenja prijava.

Neki od problema tokom gradnje:

Tim za posredovanje između izvođača radova, investitora, nadzora, mjesnih zajednica i građana tokom izvještajnog perioda primio je i prosljedio zaduženim osobama 38 zvaničnih prijava građana na obrascu prijave i cca 70 prijava telefonom.

Tokom izvođenja radova došlo je do 11 prekida vodovoda, 4 prekida elektrovodova i 3 prekida telekomunikacijskih vodova. Poseban izazov predstavljalo je rješavanje problema vodosnabdijevanja NM Tešanjka, te je za te namjene od JP Rad otkupljeno cca 5000 m³ vode sa izvorišta Kraševo, a u cisternama je prevezeno 107 cisterni vode (CZ, Euroasfalt i JP Rad).

LOT 2 Medakovo-Ozimice:

1. Pribavljanje potrebnih saglasnosti za dogovorene projekte
2. Tokom mjeseca maja, započeta aktivnost snimanja „nultog stanja“ za LOT 2 kako objekata tako i saobraćajnica. Aktivnost je izvodilo pravno lice čiji su radnici po terenu iznosili dezinformacije nakon čega smo poslali dopis investitoru o profesionalnom ponašanju izvođača radova.
3. Općina Tešanj je pružila podršku u provođenju potrebnih ekshumacija koje su bile projektom planirane.
4. Početkom juna započeti su „pripremni radovi“ na trasi autoputa dionica Medakovo-Ozimice. Radovi se uglavnom odnose na trasiranje LC-5 Trepče Medakovo, sa ciljem osposobljavanja saobraćajnice za izvođenje glavnih radova na trasi. Maksimalno je korištena LC kroz Medakovo, te su brzo uočena velika oštećenja na ovoj cesti-od izvođača tražena sanacija. Tražena je uspostava trase autoputa od zgrade MZ Medakovo do Trepča, a kako bi se teretni saobraćaj usmjerio na trasu, te da ne prolazi pored Osnovne škole Medakovo-što je i urađeno prije početka školske godine.
5. Paralelno s ovim radovima započeti su radovi na kolizijama optike. Ovi radovi izazvali su dosta problema, jer je uslijedio niz telefonskih prijava o ulasku u privatne posjede, kontaktirani su investitori i obećali su da će vlasnici biti obeštećeni, a da će postupke provesti ili investitor ili izvođač radova.
6. Predstavnici Općine Tešanj su 21.09.2023.godine održali sastanak sa predstavnicima investitora, nadzora i izvođača radova na ovoj dionici autoputa gdje je predstavljen projekat trase i mehanizam pritužbi građana. Na sastanku su uočena neadekvatna saobraćajna rješenja u Jablanici i Karadaglijama, te je odmah nakon sastanka upućen zahtjev za doprojektovanje u cilju kvalitetnijeg rješenja ovih pitanja.
7. Radovi u novembru i decembru se intenziviraju. U potpunosti je urađena trasa LC5 Trepče-Jablanica, izgrađeno je 6 hidrotehničkih objekata, te betonirani šipovi za mostove M2 i M3 u Jablanici i Karadaglijama i nastavljeni su radovi na gradnji mostova.
8. Zbog gustine naseljenosti i malog manevarskog prostora gradnja autoputa kroz Jablanicu i Karadaglje traženo da se obezbijedi siguran i tvrd prelazak za građane za minimalno jedan prelaz u svakom trenutku.
9. 16.11.2023.godine Općina Tešanj organizovala događaj „stepen realizacije radova autoputa na Koridoru Vc kroz područje općine Tešanj“. Na događaju prisutni predstavnici izvršne i zakonodavne vlasti Općine i predstavnici Općine na višim nivoima vlasti, kao i predstavnici investitora, izvođača i nadzora. Urađen je video materijal izvedenih radova, te izvršen obilazak lokacije tunela „Hrastik“. Događaj postigao izuzetno dobre efekte kada je u pitanju informiranost učesnika i građana te predstavljanja složenosti projekta i očekivanim izazovima.
10. Jedan od izvođača tokom izvođenja radova je prouzrokovao velika oštećenja LC prema Ripni. Poslije intervencije potpisan je Sporazum o sanaciji, te je izvršena saNacija oštećenih površina.

Neki od problema tokom gradnje:

Tim za posredovanje između izvođača radova, investitora, nadzora, mjesne zajednice i građana tokom izvještajnog perioda primio je i prosljedio zaduženim osobama 65 zvaničnih prijava građana na obrascu prijave i oko 120 prijava telefonom, sve prijave su se odnosile na:

Tokom izvođenja radova došlo je do 16 prekida vodovoda, 6 prekida elektrovodova i 11 prekida telekomunikacijskih vodova.

EKOLOGIJA i OKOLIŠ**Izgradnja novog sistema kanalizacije**

Nakon okočane procedure Javne nabavke i odluke o izboru najpovoljnijih ponuđača te završenog žalbenog postupka, dana 10.06.2021.godine potpisani su ugovori za Izgradnju primarne, sekundarne i tercijarne kanalizacione mreže i kućnih priključaka koji su se sastojali iz tri lota:

Lot 1- Izgradnja sekundarne, tercijarne kanalizacione mreže i kućnih priključaka u Jelah polju, Miljanovci-Lončari i Novim Miljanovcima u dužini cca 24 km ugovorene vrijednosti 2.180.000,00 KM sa PDV-om čije spajanje je predviđeno na već izgrađeni primarni kolektor All, a čime bi se sačuvali bunarevi u ovoj zoni koji su bili ugroženi otpadnim vodama iz navedenih naselja. Izgradnjom ovog sistema dobijamo i cca **500** novih korisnika kanalizacije na ovom području što u ekološkom i ekonomskom smislu predstavlja preduslov i bitan segment za nastavak razvijanja sekundarne i tercijarne kanalizacione mreže na preostalom području općine Tešanj. Realizacija radova je u toku i dosad je završeno cca 80% radova. Dodatnu složenost u izvođenju radova predstavlja što veliki broj kanalizacionog voda prolazi kroz privatne parcele i poljoprivredne usjeve i što obezbijeden dio donatorskih sredstava **od cca 1 milion KM putem Federalnog ministarstva poljoprivrede** nije još operativan zbog blokada rada institucija na državnom nivou. Dodatno na dinamiku radova utiče i promjena vlasti na državnom nivou gdje je trenutno zastoj sa Aneksom ugovora za Centralni nadzor kojeg je ugovorila Vlada Federacije, odnosno Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva.

Lot 2- Spajanje postojećih ispusta na već izgrađene primarne kolektore čime bi se reduciralo zagađenje otpadnim vodama u cilju zaštite vodoizvorišta i bunareva, a nakon čije bi se izgradnje i spajanja postojećih ispusta na izgrađeni primarni kolektor otpadne vode ispuštale na jedno mjesto ispod svih vodoizvorišta i bunareva. Ugovorena vrijednost radova je cca 145 hiljada KM sa PDV-om. Radovi su završeni, obavljen je tehnički prijem urađenih radova i dobijena upotrebna dozvola za izvedene radove.

Lot 3- Nastavak izgradnje kolektora BI predstavlja završni dio prve faze izgradnje primarnih kolektora na području općine Tešanj čime ćemo dobiti kompletiran i cjeloviti kanalizacioni sistem nakon koga će cjelokupni izgrađeni sistem cca 26 km, u koji je dosad uloženo cca 12 miliona KM, biti u funkciji. Ugovorena vrijednost radova je cca 200 hiljada KM sa PDV-om.

Završetkom ovih radova su se stekli preduslovi za razvijanje ostatka sekundarne i tercijarne kanalizacione mreže na području općinu Tešanj kao i uslov za izgradnju Postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda.

Uporedo sa ovim radovima nastavljeno je projektovanje 310 km sekundarne, tercijarne kanalizacione mreže i kućnih priključaka. Krajem godine radovi su završeni te je dostavljen izvještaj revidenta čime je kompletirano projektovanje.

U 2023. godini je shodno zaključcima sa sastanaka iz prethodnih godina predstavnika Općine Tešanj i predstavnika Svjetke banke na temu Projekat modernizacije vodnih usluga u kojoj učestvuju najuspješnije općine u BiH, gdje je Općina Tešanj predložila izgradnju Prečistača otpadnih voda kao svoj primarni cilj, na kojim je između ostalog razgovarano i o načinima izvora finansiranja i

iznalaženja najboljeg modela za izgradnju istog, završena prva faza u sklopu Projekta modernizacije vodnih usluga, a tiče se pilot projekta Utility of the Future (Preduzeće budućnosti) što je bio preduslov za početak razgovora o implementaciji projekta Prečistavanje otpadnih voda.

Upravljanje otpadom

U obuhvatu prikupljanja otpada su sve mjesne zajednice **sa 9960 potpisanih ugovora**.

Godina	Broj korisnika prikupljanja i deponovanja otpada
2012.	5403
2018.	7672
2019.	8227
2020.	8589
2022.	9630
2023.	9960

Podaci iz tabele su područje na kojem prikupljanje vrši Komunalno preduzeće Rad. MZ Šije ima dodatnih cca 500 korisnika organizovanog prikupljanja i odvoza otpada. Rast obuhvata broja korisnika/domaćinstava je postignut aktivnošću komunalno-cestovnog inspektora, komunalnog preduzeća i predstavnika MZ, kao i građana. Trenutno se priprema nova ploha na Deponiji, projekat vodi Komunalno preduzeće Tešanj, uz značajno finansiranje iz Budžeta općine. Budućnost deponije, njene uređenosti, te pripreme za zatvaranje i promjenu koncepta prikupljanja i upravljanja otpadom (koje je u vezi sa izgradnjom regionalne deponije) jedno je od strateških pitanja za općinu Tešanj, na kojem se trenutno radi.

Osim odvojenog prikupljanja PET ambalaže, u toku godine se radilo na organizovanoj aktivnosti prikupljanja elektronskog i elektroničkog otpada. U saradnji sa "ZEOS Sarajevo" i "KIM-TEK eko" iz Viteza izvršeno je postavljanje tri kontejnera za prikupljanje elektronskog i elektroničkog otpada (kod OŠ Huso Hodžić, kod MADI supermarketa u Bukvi i na platou u Jelahu). Godišnje se organizuju četiri akcije prikupljanja kabastog otpada i odlaganje na deponiju Bukva.

Monitoring kvaliteta zraka

Automatska mjerna stanica za monitoring kvaliteta zraka AMS Tešanj smještena je kod Vatrogasnog doma. Ova stacionarna automatska mjerna stanica je počela s radom 01.01.2021. godine i namijenjena je za monitoring kvaliteta zraka u urbanoj i industrijskoj sredini. Automatska mjerna stanica Tešanj je opremljena analizatorima za mjerenje koncentracija zagađujućih materija u ambijentalnom zraku (SO₂, NO_x, O₃ i PM 10) i uređajima za mjerenje meteoroloških parametara (brzina i smjer vjetra, temperatura, relativna vlažnost i atmosferski pritisak). Podaci se javno objavljuju od Federalnog hidrometeorološkog zavoda, uz primjenu zvanične Metodologije.

Stanica za mjerenje kvaliteta zraka ne mjeri parametre PM 2,5, ali su se u javnosti, na nekim portalima u određenim slučajevima prikazivali rezultati za ove parametre. Zvanična mjerenja PM 2,5 čestica najbliže postoje na stanici za mjerenje u Zenici!

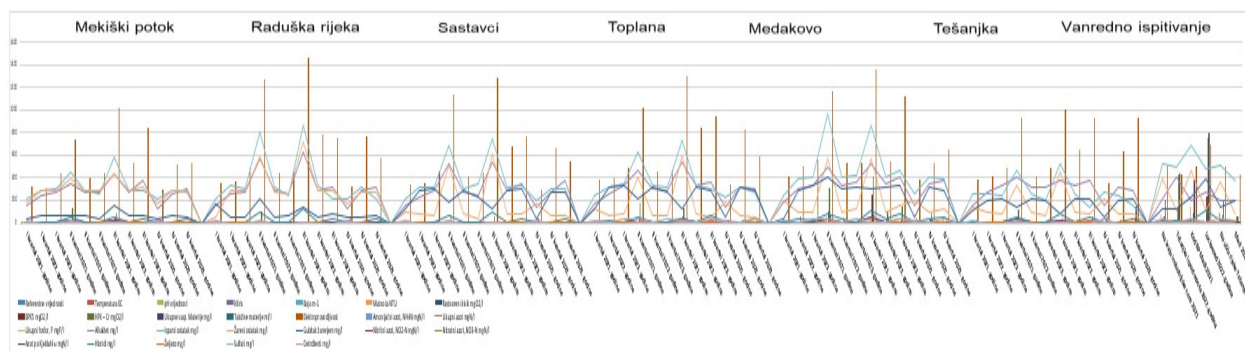
Prema rezultatima mjerenja polutanata 2023. godinu karakteriše I i IV tromjesečje gdje dolazi do povećanja koncentracija mjerenih polutanata, odnosno prekoračenje graničnih vrijednosti polutanata. Prvenstveno se misli na čestice PM10 i SO₂. U II i III tromjesečju 2023. godine nije bilo evidentiranih prekoračenja graničnih vrijednosti polutanata. Postoje zvanični Izvještaji o provedenim mjerenjima.

Monitoring polena

U cilju uspostave monitoringa koncentracija alergenog polena i spora, općina Tešanj je u 2022. Godini nabavila i na zgradi JU Biblioteka Tešanj instalirala savremenu polen stanicu, koja tokom vegetativnog perioda vrši apsorpciju polenovih zrna različitih vrsta biljaka. Osnovni cilj monitoringa je procjena kvalitativno-kvantitativnog sastava polena alergogenih vrsta biljaka tokom vegetacijske sezone na području općine Tešanj. Praćenjem polinacije je omogućena identifikacija pojava o vrstama i koncentraciji polena, što omogućava redovno informisanje i davanje preporuka i savjeta na štetne posljedice koje uzrokuju alergeni. Praćenje polinacije i tehničko opsluživanje polen stanice vrši Institut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica. Očitani podaci o vrstama i koncentraciji alergena su kroz redovnu razmjenu dostupni Općini Tešanj. Ono što karakteriše 2023. godinu jesu alergeni poleni **lijeske, čempresa, johe i topole** koji su se u značajnijom mjeri pojavili polovinom februara mjeseca i trajali do polovine marta, izuzev čempresa čiji je polen bio aktivan do polovine aprila. Značajnije koncentracije polena evidentirane su i kod **hrasta i breze** od početka do kraja aprila, a polen **četinara** je nešto evidentniji bio u period od početka do kraja maja. Značajnije koncentracije polena **koprive** je zabilježen od polovine maja do početka septembra, a **trava** od polovine maja do kraja jula. **Ambrozija** kao jedna od najalergenijih biljaka najzastupljenija je bila u periodu od polovine avgusta do polovine septembra, dok je **Alternaria** bila zastupljena u periodu od polovine maja do polovine oktobra. Kasna jesen i rana zima su periodi kada su koncentracije alergenog polena neznatne, te se kroz taj period u suštini i ne provode mjerenja. Postoje zvanični izvještaji o mjerenjima.

Monitoring površinskih i otpadnih voda

U cilju uspostave ocjene ekološkog stanja vodotoka rijeke Tešanjke i praćenja promjena nad vodotokom, Općina Tešanj je i tokom 2023. godine u saradnji sa Institutom za kvalitet, standardizaciju i ekologiju TQM d.o.o. Lukavac vršila ispitivanje površinske vode rijeke Tešanjke. Mjerenje kvaliteta vode vršeno je kvartalno na **šest određenih lokacija (Raduški potok, Mekiški potok, Sastavci, Toplana, Medakovo i Tešanjka)**, a kako bi se pratio uticaj ispuštanja otpadnih voda na vodotok. Ispitivani su određeni parametri na osnovu kojih je dobijena ocjena fizičko-hemijskih pratećih parametara ekološkog stanja za svako mjerno mjesto prikazano na dijagramu.

Monitoring otpadnih voda (industrijskih, otpadnih voda deponije Bukva i fekalnih otpadnih voda), vršila je ispitna Laboratorija JP „Rad“ d.d. Tešanj, prema Uredbi o uslovima ispuštanja otpadnih voda u okoliš i sisteme javne kanalizacije („Sl. novine Federacije BiH br. 96/20) i Uredbi o izmjenama i dopunama uredbe („Sl. novine Federacije BiH br. 96/20). Izvršeno je utvrđivanje kvalitativno-kvantitativnih karakteristika otpadnih voda za kolektore Općine Tešanj uzimanjem uzorka otpadne vode direktno na sljedećim kolektorima:

- Kolektor industrijskih otpadnih voda Bukva
- Kolektor otpadnih voda deponije Bukva

Za kolektor kod BP Madi Oil nije vršeno ispitivanje jer nije bilo isticanja fekalnih otpadnih voda.

Shodno rezultatima ispitivanja, rezultati mjerenja na svim dostavljenim uzorcima su neusaglašeni za parametre BPK₅, HPK, ukupne suspendovane materije, amonijačni azot, ukupni azot, željezo, masti i ulja i detrdžente, a za ostale ispitivane parametre su usaglašeni sa zahtjevima propisanim u navedenoj Uredbi. U skladu sa vodnom dozvolom, JP Rad d.d. Tešanj, rezultate ispitivanja je obavezno dostavljati Agenciji za vodno područje sliva rijeke Save, a Općina Tešanj će i dalje na znanje imati rezultate ispitivanja.

CIVILNA ZAŠTITA

Prevenција i sanacija

U 2023. godini kontinuirano je vršeno praćenje stanja klizišta. Sanacija klizišta i odrona realizovana je u cilju provođenja preventivnih mjera na spriječavanju širenja postojećih i nastanka novih klizišta. Kao posljedica aktivnosti zemljišta zabilježena su 4 nova klizišta/odrona.. Sanirano je 5 klizišta koja su ugrožavala putnu infrastrukturu. Dva (2) su urađena u skladu sa preventivnim mjerama u ukupnom iznosu od 44.728 KM iz sredstava Budžeta Općine Tešanj, dok su od strane Kantonalne uprave civilne zaštite ZDK, na prijedlog Općine Tešanj, sanirana 3 klizišta koja su ugrožavala putnu infrastrukturu na području Džemilić Planja, Mrkotića i Blaževaca u iznosu od oko 40.000 KM.

Provođenje preventivnih mjera zaštite od poplava tokom 2023. godine realizovano je u skladu sa Planom mjera zaštite od poplava i u skladu sa procjenom stanja na vodotocima. Aktivnosti su vođene u mjesnim zajednicama Miljanovci Lončari, Raduša, Jablanica, Karadaglije, Dobropolje-Mekiš, Jelah i Bobare-Drinčići-Blaževci. Provođenje preventivnih mjera se odnosilo na čišćenje, produbljivanje i uređenje vodotoka i izgradnju obaloutvrda na mjestima koja predstavljaju prijetnju dalje erozije obala i zemljišta. Za realizaciju navedenih aktivnosti kroz preventivne mjere utrošeno je 41.903 KM. Treba napomenuti da je značajan dio rijeke Tešanjke i Trebačke rijeke u zahvatu izgradnje Koridora V-c, te je provođenje preventivnih mjera od poplava u zonama izgradnje u nadležnosti izvođača radova, tj. osigurana regulacija istih. Pored navedenog Općina Tešanj je izradila i projektnu dokumentaciju za nekoliko vodotoka na području Piljužića, Miljanovaca, Jelaha, Bobara i Vukova, za šta je potrebno regulisati vlasničke odnose.

Stanje prirodne i druge nesreće u 2023. godini nije proglašavano.

MLADI

Finansijska podrška školovanju je aktivnost koja je provedena u 2023. godini. Na Konkurs za finansijsku podršku školovanju u 2022/2023. godini bile su ukupno 154 prijave, a nakon provedenog postupka imenovane komisije, broj studenata koji su dobili finansijsku podršku školovanju u 2023. godini je 137. Općina je pravovremeno isplatila tj. realizovala sve ugovore. Javni poziv za akademsku 2023/2024. godinu na osnovu Odluke o finansijskoj podršci školovanju se očekuje u februaru 2024. godine. Podržali smo predškolski odgoj novčanim podsticajima, a osnovne i srednje škole kroz podršku u materijalnom obezbjeđenju osnovnih potreba. Svim "prvačićima" 519 na početku školske godine obezbijeđeni su udžbenici i poklon paket u školskom priboru. U prethodnim godinama Općina je finansirala sva školska takmičenja u znanju (matematika, fizika, engleski jezik, vjeronauka) i sportu (nogomet, košarka, rukomet, odbojka). Krajem nastavne godine organiziran je prijem učenika generacije i učenika sa posebnom diplomom za 80 najboljih učenika. Realiziran je javni poziv za podršku mladima kroz program Polovne ideje mladih, a vrijednost potpisanih ugovora je 70.000 KM. Start up ili Poslovne ideje mladih pokrenut je 2011.godine i do sada je ponudio 103 različitih projekata mladih ljudi. Za ovu namjenu izdvojeno je 810.000 KM. Realiziran ciklus projekata kroz program Omladinske banke Tešanj, tačnije 22 projekata u 2023. godini u vrijednosti 63.000 KM. Inače od 2008. godine realizirano je 181 projekat, vrijednosti 593.000 KM.

KULTURA I NASLIJEĐE

Područje kulture će biti tretirano kroz izvještaje triju javnih ustanova koje djeluju u području kulture i informaciju o radu udruženja građana i Općinsko vijeće će imati priliku da na taj način raspravlja na ovu temu. U prethodnoj godini obilježeni značajni datumi za općinu Tešanj (utvrđeni Statutom općine), te da je općina podupirala u druge javne i kulturne sadržaje koje su organizirala udruženja građana ili mjesne zajednice. Ustanove kulture su organizirale 21 likovnu izložbu, 44 književna i izdavačka programa, 4 javne tribine, 6 koncerata, 70 filmskih predstava, 11 pozorišnih predstava, 1 arheološko iskopavanje, te 1 školu arheologije, kao i 1 radionicu i 3 konkursa i nagrade. Tokom ljeta Općina je bila podrška organizaciji 3 veća koncerta, koja su bila besplatna za psjetioce i dobro posjećena.

Odlukom o obilježavanju značajnih datuma za općinu Tešanj definisane su aktivnosti koje su provođene i u 2023. godini putem mjesnih zajednica, udruženja i ustanova. Treba reći da su prigodno obilježeni državni praznici, općinski značajni datumi (1. mart, 4. april, 9. septembar i 10. decembar), te drugi značajni datumi (godišnjice formiranja jedinica, brigada i drugih manjih jedinica i sl.), te u okviru toga vršeno je uređenje nekih od lokacija, a sve u skladu sa Programom obilježavanja tekovina odbrane 1992-1995. godine.

POLJOPRIVREDA

Na području naše općine zastupljeni su različiti vidovi poljoprivredne proizvodnje, a i dalje je najrazvijenija proizvodnja mlijeka i uzgoj muznih krava kojom se bavi i najveći broj poljoprivrednih gazdinstava. Otkup mlijeka od proizvođača sa područja naše općine vrši pet otkupljivača/prerađivača mlijeka. U 2023. godini od poljoprivrednih gazdinstava koja su u sistemu otkupa mlijeka, otkupljeno je cca **6.500.000 litara mlijeka**, a obzirom da je određeni broj gazdinstava smanjio broj muznih grla u uzgoju, te zbog nemogućnosti ostvarivanja premije na mlijeko (nema minimalno tri muzne krave) odustao od proizvodnje mlijeka za otkup. Evidentno je smanjenje proizvodnje za otkup za cca 500.000 litara. Imajući u vidu da osim proizvodnje mlijeka za otkup, veći broj gazdinstava ostvaruje proizvodnju za potrebe domaćinstva i direktnu prodaju, možemo reći da je i u 2023. godini ostvarena značajna proizvodnja sirovog mlijeka.

Uz proizvodnju mlijeka u stočarskoj proizvodnji značajno mjesto ima i proizvodnja mesa peradi i junećeg mesa, a treba pomenuti i uzgoj pčela i proizvodnju meda koja je u porastu u odnosu na ranije godine, uzgoj ovaca i dr. U oblasti biljne proizvodnje, najveće sjetvene površine su pod žitaraicama i krmnim biljem. Značajne površine su pod voćnjacima, dok u povrtlarskoj proizvodnji najveći značaj ima proizvodnja povrća u plastenicima i proizvodnja kornišona.

Općina Tešanj od 2006. godine izdvaja određena budžetska sredstva za razvoj poljoprivrede, i za poticaj primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji u 2023. godini planirana su budžetska sredstva u iznosu od 360.000 KM. U periodu od maja do novembra mjeseca zaprimljeno je **436 zahtjeva**, od toga **354** za animalnu i **82** za biljnu proizvodnju.

Od ukupnog broja zaprimljenih zahtjeva, 434 je pozitivno riješeno i preraspodjelom budžetskih sredstava (dodatnih 10.000 KM) za 404 korisnika je obezbjeđena isplata **362.057,60KM** za poticaj poljoprivrednoj proizvodnji. U oblasti animalne proizvodnje najveći broj zahtjeva se odnosio na podršku proizvodnji mlijeka, a u oblasti biljne proizvodnje na podršku proizvodnji u plastenicima.

Za općinski poticaj primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji do danas je utrošeno 5.379.867,18 KM. Osim novčanih poticaja primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji, u 2023. god. od strane Općine podržan je IFAD projekat - Projekat razvoja ruralnih poduzeća i poljoprivrede, sufinansiranjem sa 10% start paketa za 29 farmera i nabavku visoko kvalitetnih junica, te je podržana realizacija druge faze projekta koji implementira NODAS „Bee Alive-Ublažavanje klimatskih promjena i razvoj pčelarstva“ ukupne vrijednosti 40.000 EUR.

Uz podršku općine Tešanj održan je tradicionalni petnaesti Sajam meda, pekmeza, voćnih delacija, eko bilja i etno stvaralaštva, kao i posjeta poljoprivrednih proizvođača 90. međunarodnom sajmu poljoprivrede u Novom Sadu. U Registar poljoprivrednih gazdinstava i Registar klijenata koji vodi nadležna općinska služba do sada je upisano 2240 gazdinstava. U Registar pčelara u kom se evidentiraju podaci o broju i tipu košnica upisano je do sada 97 pčelara.

KOMUNALNA INFRASTRUKTURA I SAOBRAĆAJ

Saobraćajna infrastruktura

U toku 2023. godine izvršen je dodatni pregled i popis svih javnih puteva od općeg javnog interesa. Ukupno je popisano 368 km puteva. U okviru redovnog ljetnog održavanja saobraćajnica obuhvaćeno je ukupno oko 268 km asfaltnih i 100 km makadamskih cesta različitih kategorija. Ostali putevi, koji se vode kao javni su uglavnom šumski i putevi koji vode u poljoprivredna imanja. Na zimskom održavanju je obuhvaćeno svih 368 km puteva i cesta i oko 29,7 km trotoara. U općinskoj nadležnosti bilo je ljetno i zimsko održavanje na lokalnim i nekategorisanim cestama kao i gradskim i prigradskim ulicama. Redovno održavanje čini skup aktivnosti koje se obavljaju tokom cijele kalendarske godine, kontinuirano, uz intervencije tokom 24 sata u cilju održavanja prohodnosti i tehničke ispravnosti cesta i sigurnosti odvijanja saobraćaja. U 2023. godini najviše se radilo na sanaciji asfaltnog i makadamskog kolovoza i trupa puta, nasipa, usjeka i zasjeka, čišćenja drenaža, propusta i drugih objekata za odvodnju, zatim u nešto većem obimu čišćenju i ucjevljenju putnih kanala, te košenju trave u putnom pojasu, zamjeni i popravci horizontalne i vertikalne signalizacije, čišćenju snijega sa saobraćajnih površina, sprečavanju pojave poledice posipanjem protiv-kliznim materijalom naročito na opasnim lokacijama kao što su mostovi i dionice sa velikim podužnim nagibima i dr. Potrebno je napomenuti da smo u 2023. godini i pored poteškoća i izazova na određenim dionicama putnih pravaca (Izgradnja koridora VC, te klizišta uslijed vremenskih nepogoda) uspjeli održati prohodnost svih putnih pravaca i izvršiti realizaciju Ugovora koji se odnose na održavanje putne infrastrukture. Za pojedine putne pravce potrebno je izvršiti preprojektovanje i pristupiti temeljnijoj rekonstrukciji istih, jer su za rekonstrukciju potrebna veća sredstva. Projektovanje je u toku.

Javna rasvjeta

Na području Općine imamo 102 mjerna mjesta ulične rasvjete. Sve mjesne zajednice su pokrivene javnom rasvjetom. U 2023. godini urađeno je proširenje javne rasvjete u Poslovnoj zoni Glinište. Ukupan broj evidentiranih svjetiljki je 7909 kom. (5012 rasvjetna tijela sa štednim sijalicama, 70 rasvjetnih tijela snage oko 100 W i 2827 LED rasvjetna tijela). Rasvjetna tijela su postavljena na 7474 stubova javne rasvjete, 17 rasvjetnih tijela su "visilice" (ispred zgrade Općine i u Titovoj ulici), a 34 rasvjetna tijela su postavljena na objekte, na lokacijama gde se nije moglo drugačije uraditi. Odlukom o javnoj rasvjeti mjesne zajednice finansiraju izgradnju i brinu o funkcionisanju javne rasvjete, a troškove potrošnje električne energije u cjelosti padaju na teret budžeta. Izgradnja i održavanje javne rasvjete u područjima obuhvaćenim regulacionim planom (obveznici plaćanja rente) u nadležnosti je ugovornog preduzeća (shodno raspoloživim sredstvima). U 2022. godine, utrošeno je ukupno 343.966,17 KM ili 1.459.900, 425 kW (na 102 mjerna mjesta) električne energije za javnu rasvjetu.

U 2023. godine, utrošeno je ukupno **370.675,1** KM ili **1.432.187,053** kW (na 102 mjerna mjesta) električne energije za javnu rasvjetu, što je za **26.708,97** KM više ili **27.713,372** kW manje potrošene električne energije.

	KM	kW	Cijena (KM/kWh)	Prenos (KM/kWh)	Mjerno mjesto (KM)	Obnovljivi izvori
2023. za 102 brojila	370.675,1	1.432.187,053	0,1208	0,0773	1,7	0,0012
2022. za 102 brojila	343.966,17	1.459.900,425	0,1007	0,0773	1,7	0,0042
Razlika:	+ 26.708,97	-27.713,372	+ 0,0201	-	-	- 0,003

Iako je potrošeno manje električne energije, u 2023. godini je plaćeno više za troškove električne energije. Cijena električne energije u 2023. godini je: 0,145 KM/kWh, mrežarina 0,0773 KM/kWh i mjerno mjesto 1,7 KM. Naknada za obnovljive izvore energije je 0,0012 KM/kWh. U 2022. godini cijene su bile: 0,1208 KM/kWh, mrežarina 0,0773 KM/kWh i mjerno mjesto 1,7 KM. Naknada za obnovljive izvore energije je bila 0,0042 KM/kWh.

Komunalna higijena i uređenje javnih površina

Program komunalne higijene najvećim dijelom se realizuje kroz godišnji Ugovor sa JP "RAD" d.d. Tešanj. Programom komunalne higijene predviđeno je redovno održavanje ulica, javnih i zelenih površina, trotoara i trgova na području Tešnja, Jelaha i Tešanjke. U vrijeme značajnijih državnih, općinskih i vjerskih praznika vrši se dekoracija urbanih naselja. Vrši se sanacija i dopuna korpi za otpatke, čišćenje snijega sa trotoara i trgova, vrši se čišćenje korita rijeke Tešanjke kroz grad i sl. Za površine koje nisu obuhvaćene Ugovorom, uređenje i održavanje se radi kroz angažman lica koji se nalaze na evidenciji nezaposlenih lica Zavoda za zapošljavanje. Kroz program proljetnog i jesenskog uređenja urađeno je zasađivanje cvijeća na Programom predviđenim površinama. U 2023. godini sadnja cvijeća je ugovorena sa Cvjećarskom radnjom "Džido". Zaljevanje i okopavanje cvijeća radi se kroz Ugovor sa JP "RAD" d.d. Tešanj, kao kroz angažman lica koja se nalaze na listi nezaposlenih kod Zavoda za zapošljavanje. Radila se i popravka parkovskih klupa i druge pripadajuće infrastrukture. U saradnji sa JP "RAD" d.d. Tešanj izvršeno je uređenje kružnog toka izradom Cvijeta Srebrenice.

U 2023. godini očišćeno je ukupno oko 60 m³ smeća sa pojava oblika divljih deponija. Uočene su divlje deponije u Piljužićima - put prema Usori, kod autobuske nadstrešnice u Mrkotiću, kao i na Kemerovom brdu u Trepču i iste su uklonjene uz angažovanje JP RAD d.d. Tešanj. Ostali prikupljeni otpad je uklonjen iz putnog pojasa lokalnih cesta. Treba napomenuti da se rad na uklanjanju pojava oblika divljih deponija kroz Program komunalne higijene pokazao kao jako efikasan. Sve primjećeni pojava oblici divljih deponija se odmah uklanjaju. Pored toga povećan broj korisnika odvoza kućnog otpada je uticao na smanjenje broja pojava oblika divljih deponija. Moramo primijetiti da je pojava oblika divljih deponija, kao smeća na istim daleko manje nego ranije. Na području općine postavljeno ukupno 76 autobuskih nadstrešnica, uz lokalne, regionalnu i magistralne ceste. Kroz Strategiju razvoja zasađeno je 250 sadnica raznih vrsta stabala u Poslovnoj zoni Vila, Azilu za pse, u Bukvi i na okretaljkama autobusa.

JAVNA PREDUZEĆA I USTANOVE

Općina je osnivač 8 javnih ustanova i 3 javna preduzeća. Općinski načelnik putem nadležnih službi ili direktno ostvaruje saradnju sa Nadzornim i Upravnim odborima. Svaka javna ustanova i preduzeće imalo je usaglašene godišnje ciljeve rada. Javne ustanove su dostavljale kopije zapisnika sa 71 sjednice upravnih odbora (JU Opća biblioteka 7, JUCSR 6, JU CKO 3, JU SRC 11, JU Muzej 16, JZU Apoteka 7, JZU Dom zdravlja 11, JZU Opća bolnica 10). U toku 2023. godine proveden je postupak izbora i imenovanje Upravnog odbora JU Sportsko rekreacioni centar, te je proveden postupak izbora i imenovanje direktora JU Muzej Tešanj.

Uvid u rad i poslovanje javnih preduzeća, Općinski načelnik redovno ostvaruje putem neposrednog kontakta s nadležnim službama i nadzornim odborima. Tokom 2023. godine, javna preduzeća su Općinskom vijeću pravovremeno podnijela godišnje izvještaje o protekloj godini, na temelju kojih su usvojeni usklađeni ciljevi i smjernice za rad u tekućoj godini.

Javna preduzeća su u kontinuitetu isporučivala izvode iz zapisnika održanih sjednica nadzornih odbora. Ovaj pristup ima ključnu ulogu u održavanju transparentnosti i odgovornosti u radu javnih preduzeća pred lokalnom zajednicom, omogućavajući Općinskom vijeću i drugim relevantnim tijelima uvid u ključne odluke i aktivnosti nadzornih odbora.

MJESNE ZAJEDNICE

Informacija o radu mjesnih zajednica za 2023 godinu (nakon završnih računa) će sadržavati detaljniji pregled rada mjesnih zajednica. Treba naglasiti da su organi mjesnih zajednica tokom 2023. godine, pored obavljanja redovnih aktivnosti za koje su birani (pružanje usluga građanima, prepoznavane, iniciranje, kandidovanje i praćenje realizacije kapitalnih projekata, provođenje projekata u sopstvenoj režiji, prikupljanje sredstava, itd) uložili znatne napore na realizaciji projekata u vlastitoj režiji, a koji se prvenstveno odnose na prikupljanje sredstava za sufinansiranje projekata sa Plana kapitalnih projekata. Izazov je bio i konstantno informisanje stanovništva o započetoj gradnji Autoputa na koridoru Vc, analiza realizacije usaglašenih projekata (prijedlog poboljšanja), predlaganje rješenja za nastale situacije i servisiranje odnosno pružanje podrške građanima koji su se sreli sa problemima tokom gradnje. Naravno, bilo je i intervencija organa MZ za neriješena (nedefinisana do kraja) pitanja u pojasu koridora, a koja bi mogla imati značajan uticaj na život i rad građana. Ove aktivnosti su posebno izražene u MZ Kraševo, Tešanjka, Novo Selo, Medakovo, Trepče, Jablanica i Karadaglije.

MZ su radile u okviru svojih ovlaštenja, **te održale 156 sjednica savjeta MZ ili u prosjeku 6,24 sjednica Savjeta po MZ i 36 sjednica skupštine ili u prosjeku 1,44 sjednice po MZ-ci, sa ukupno donesenih 1736 odluka i zaključaka (1285 odluka i 451 zaključaka), koji su redovno (kod nekih MZ bilo manjih kašnjenja) dostavljani općini na uvid. Ukupno 515 članova organa MZ-aktivista bili su inicijatori i podrška brojnih aktivnosti. Ako dodamo aktiviste koji su uključeni u aktivnosti kroz građevinske odbore za realizaciju projekata, organizacione odbore i radne timove za pripreme i organizaciju manifestacija u MZ, te organizovane sastanke sa građanima radi definisanja prioriteta (UNDP projekat) i stvarnih problema građana određenih zaseoka, dolazimo do brojke od preko 1500 aktivista u 25 MZ.** (Podaci o broju Odluka i zaključaka korišteni iz dostavljenih zapisnika o održanim sjednicama, neki nisu precizno definisani, pa je moglo doći do manjih grešaka u određivanju tačnog broja).

Tokom 2023. godine, poslije provedene propisane procedure, izvršena je zamjena Predsjednika Savjeta MZ Šije. Ranije imenovano lice podnijelo je ostavku na mjesto predsjednika zbog preuzimanja dužnosti Ministra u ZDK i Predsjednika Savjeta MZ Vukovo, ranije imenovano lice podnijelo je ostavku na mjesto predsjednika iz privatnih razloga. Također, Predsjednici Savjeta MZ Novi Miljanovci i MZ Orašje Planje su podnijeli pismene ostavke, ali procedura nije okončana do kraja izvještajnog perioda. Izvršena je dopuna savjeta MZ Piljužići i MZ Rosulje, dok je u nekoliko MZ došlo do zamjene članova u organima MZ Savjet i Skupština.

U narednom periodu planirane su izmjene i dopune Statuta MZ, a u cilju precizne podjele nadležnosti organa MZ i ugrađivanje gender komponente prilikom formiranja organa MZ. Tokom godine tehnički sekretari MZ Miljanovci-Lončari i MZ Bobare, Drinčići, Blaževci podnijeli su ostavke, a krajem godine i sekretar MZ Trepče, te je organima MZ pojašnjena procedure izbora tehničkih sekretara. Napomenuo bih da je sve teže naći lica za obavljanje poslova tehničkog sekretara MZ zbog malih naknada i radnog odnosa, a sve više trenutnih sekretara traži bolji angažman. Također, sve je manje interesovanja aktivista koji bi željeli da se volonterski angažuju u radu organa MZ.

U izvještajnom periodu Mjesnoj zajednici Trepče izdata je mjera obustave uplate sredstava za redovan rad organa MZ iz razloga što organi MZ nisu usvojili izvještaj o radu, finansijski izvještaj i Plan rada. Obustava je trajala od septembra mjeseca, u međuvremenu Savjet MZ je usvojio navedene dokumente, dok Skupština još uvijek nije te je obustava uplata još na snazi. Pored ove mjere bilo je još nekoliko usmenih upozorenja za izvještavanje, podsjećanja na obaveze MZ za održavanje sastanaka i dostavljanje zapisnika, nije bilo kršenja propisanih mjera i rokova, a nakon upozorenja uočeni nedostaci su otklonjeni. Krajem godine svim mjesnim zajednicama su dostavljene instrukcije za izradu i dostavljanje finansijskih izvještaja, izvještaja o radu i planova rada za 2024. godinu sa preciziranim rokovima. Vršena je stalna koordinacija sa knjigovodstvenim servisom u cilju dostizanja višeg nivoa zakonitosti u trošenju sredstava i izvještavanju o istim.

Općinski načelnik sa saradnicima tokom godine je organizovao **25 sastanaka** sa predstavnicima 15 mjesnih zajednica, uglavnom na zahtjev predstavnika MZ. Organizovana su i **2 tematska sastanka sa svim predsjednicima savjeta MZ** koji se odnosio na realizaciju kapitalnih projekata u MZ gdje su se predsjednici izjašnjavali o spremnosti projekta i u kojem periodu žele da se projekat realizuje, razgovarano je o kvalitetnijem planiranju kako bi projekti bili spremni za realizaciju kada se ispoštuje procedura. Ovo se pokazalo kao dobra praksa, jer se u kratkom roku rješavaju sitni problemi koji opterećavaju rad organa MZ, te se popravlja međusobna komunikacija. **Služba DDI je organizovala 11 sastanaka sa predstavnicima 9 MZ.** Koordinator za rad sa MZ je prisustvovao na **19 sastanaka organa 15 mjesnih zajednica.** Ovo prisustvo je bilo na poziv predstavnika MZ, pomoć u organizaciji manifestacija i sl., te na forumima u 4 MZ partnerima na projektu radi definisanja prioriteta radi kandidovanja projekata po pozivu UNDP BiH, kvalitetnije izrade aplikacije i jednostavnije realizacije projekata koji budu odobreni za realizaciju.

Edukacija: Realizovano je 10 od planiranih 11 edukacija sekretara i predsjednika Savjeta MZ u 9 termina. Prisustvo sekretara 64 % ili 16 prisutnih sekretara po terminu (primjetan je određen pad prisustva sekretara koji je i očekivan jer su sekretari u MZ Bobare, Drinčići, Blaževci i Miljanovci-Lončari podnijeli ostavke i nije nađena zamjena, sekretarica MZ Novi Miljanovci je na porodiljnom odsustvu, pojedini sekretari su pravdali odsustvo zbog bolesti dok su drugi bili spriječeni da prisustvuju edukacijama zbog rješavanja problema uzrokovanih gradnjom autoputa), prisustvo predsjednika savjeta 5 % ili 1,3 po terminu edukacije što je također opravdano jer je većina predsjednika u radnom odnosu i ne mogu biti prisutni na edukacijama. Općinski načelnik je prisustvovao edukacijama u dva navrata gdje se obratio prisutnim, dao upute za naredni period i zahvalio se za sve što mjesne zajednice čine za razvoj zajednice i stvaranje povoljnijeg ambijenta za život i rad svih građana općine Tešanj.

NVO

NVO sektor se u ovom momentu podržava kroz Odluku o Udruženjima od posebnog interesa, gdje trenutno ima 16 Udruženja, a ostali projekti putem Javnog poziva i to iz oblasti sporta, kulture i ostalih manifestacija i Udruženja. Nakon analize rada i aktivnosti, dva Udruženja su u toku 2023. godine skinuta sa Odluke o finansiranju kao Udruženja od posebnog interesa, a po Zaključku Općinskog vijeća, na spisak Udruženja od posebnog značaja dodano je jedno Udruženje.

Općina Tešanj je na početku 2023. godine potpisala finansiranje ukupno **100 projekta**: 2 iz oblasti sajma, 47 projekata iz oblasti sporta, 8 iz oblasti kulture i 21 iz oblasti ostalih udruženja. Gotovo sve aktivnosti koje su podržane projektima su i realizovane. Sportski klubovi su uz podršku postigli značajne rezultate, a neka Udruženja i klubovi su postali značajni nosioci regionalnih sportskih događaja. Ukupno je za ove namjene bilo rezervisano 516.100 KM.

BORAČKE POPULACIJE

Ostvarivanje prava boračkih populacija nije u direktnoj nadležnosti općine nego su prenesene nadležnosti/obaveze od Federalnog i Kantonalnog ministarstva, te se po službenoj dužnosti ili po zahtjevu stranaka radi na donošenju prvostepenih rješenja u predmetima priznavanja prava na porodičnu i ličnu invalidninu i ortopetska pomagala i dr. Prema informacijama koje imamo, za boračko-invalidsku zaštitu se za prostor općine (iz FBiH, ZDK i Općine) izdvaja **oko 6,7 miliona KM** godišnje, ne uključujući penzije. Različite oblike prava koristi **blizu 5.000 korisnika**.

Zadnje uvedeno pravo sa većim brojem korisnika je egzistencijalna naknada sa nivoa FBiH i ZDK koju koristi oko 1.169 korisnika koji svoje pravo koriste u Tešnju, te u zadnju godinu-dvije uvođenje upravo i supruge umrlih demobilisanih boraca, sve zajedno u godišnjem iznosu oko 2,8 miliona KM.

Služba vrši redovni mjesečni obračun invalidnina za **1.048 korisnika** porodične i lične invalidnine i isti dostavlja Ministarstvu za boračka pitanja ZDK, koji objedinjava podatke sa svih Općina sa područja ZDK dostavlja na združivanje sa ostalim dijelom korisnika boračko-invalidske zaštite Federalnom ministarstvu za pitanja boraca i invalida koje korisnicima vrši isplatu putem banaka. Na ovaj način za korisnike porodične i lične invalidnine općine Tešanj realizovano ukupno **oko 3,65 miliona KM**.

U 2022. godini je izdato 4.261 uvjerenje iz službenih evidencija, a radi poređenja u 2022. godine izdato 2.337 uvjerenja iz službenih evidencija, a 2021. godine izdato 963 uvjerenja.

Povećan broj izdatih uvjerenja je prvenstveno zbog novih postupaka kod ostvarivanje dječijeg dodatka putem, kao i ažuriranje istog, te će se ovaj trend nastaviti dok nadležna ministarstva i zakonodavac ne izvrše racionalizaciju navedenih postupaka.

Pregled korisnika porodične i lične invalidnine za 2013.-2023. godinu koji su na isplati

Kategorija korisnika	GOD 2013	GOD 2014	GOD 2015	GOD 2016	GOD 2017	GOD 2018	GOD 2019	GOD 2020	GOD 2021	GOD 2022	GOD 2023
Porodična invalidnina	632	614	603	636	616	558	520	524	496	484	475
Lična invalidnina	626	621	606	617	572	615	637	604	591	581	573
UKUPNO	1258	1235	1209	1253	1188	1173	1157	1128	1087	1065	1.048

Napomena: Iz navedenih tabela je vidljivo da se smanjuje broj korisnika prava iako u slučaju smrti RVI, supruga naslijeđuje pravo pod određenim uslovima tako da se nastavlja voditi kao korisnik sa umanjnim primanjima. Broj korisnika se mijenjao i zbog procesa revizije koji je u jednom trenutku izvodio, a kasnije vraćao korisnike u prava (ispravkom u reviziji ili sudskim putem)! Finansijski pregled porodične i lične invalidnine za 2013.-2023. godinu.

Godina	Iznos (KM)
2018	3.700.877
2019	3.612.870
2020	3.513.326
2021	3.440.000
2022	3.558.000
2023	3.657.906

Dobitnicima ratnih priznanja u 2023. godini isplaćeno je 223.000 KM.

EGZISTENCIJALNA NAKNADA (Federalna)

Obzirom da je usvojen zakon o pravima demobiliziranih branilaca i članova njihovih porodica u kojem su predviđena neka od prava, njegovim stupanjem na snagu, 8.8.2019. godine Služba je primala zahtjeve i rješavala po istim. Članom 4. stav 1. e), Zakona o pravima demobiliziranih branilaca i članova njihovih porodica ("Sl.novine FBiH", broj: 54/19, 29/22 i 81/23) predviđeno je pravo na novčanu egzistencijalnu naknadu demobilisanim borcima, koju može ostvariti demobilisani borac koji ima navršanih 65 godina života, pod uslovom da je bio pripadnik OS BiH najmanje 12 mjeseci, ukoliko ima prebivalište na teritoriji Bosne i Hercegovine i ako ostvaruje prihode manje od 50% minimalne penzije isplaćene u Federaciji Bosne i Hercegovine za mjesec decembar 2018. godine, odnosno od 174,03 KM. **Napomena:** Izmjenom zakona koji je stupio na snagu od 1.11.2023. godine određeno je drugačiji uslov koji glasi „ako ostvaruje prihode manje od 50% minimalne penzije isplaćene u Federaciji Bosne i Hercegovine za mjesec *decembar prethodne godine*“ . Pravo na egzistencijalnu naknadu može ostvariti i demobilisani borac koji ima navršanih 57 godina života pod uslovom da je bio pripadnik OS BiH najmanje 12 mjeseci, da je prijavljen kao nezaposleno lice kod nadležne službe za zapošljavanje najmanje godinu dana prije podnošenja zahtjeva za ostvarivanje prava, ukoliko ima prebivalište na teritoriji Bosne i Hercegovine. Visina naknade iznosi **5 KM** po mjesecu te shodno tome minimalna naknada na mjesečnom nivou iznosi **60 KM, a maksimalna 275 KM**. Na osnovu novih izmjena Zakona vršit će se usklađivanje visine naknade. Za rješavanje zahtjeva nadležna je općinska služba po mjestu prebivališta podnosioca zahtjeva. Za demobilisane borce sa prebivalištem u Republici Srpskoj, za rješavanje zahtjeva nadležna je najbliža općinska služba u Federaciji Bosne i Hercegovine. Shodno tome, Služba za boračko-invalidsku zaštitu Općine Tešanj nadležna je za rješavanje zahtjeva demobilisanih boraca sa prebivalištem u općini Teslić i Kotor Varoš. Svi predmeti koji su pozitivno riješeni šaju se na reviziju i tek po vraćanju sa revizije, unose se u program za obračun, zbog čega procedura duže traje.

U u junu i septembru 2022. godine došlo je do promjene propisa na Federalnom i Kantonalnom novu, pa su korisnici prava koji žive izvan Federacije prešli sa kantonalnog obračuna na federalni, i su supruge umrlih demobilisanih boraca mogu ostvariti ovo pravo pod određenim uslovima (preko 100 zahtjeva u obradi). Ove zakonske promjene su uvede sa kratkim rokom za implementaciju i pripremu nadležne službe što je proizvelo dosta duže procedure i zastoje u rješavanju, a naročito što se krajem svake godine u periodu 1. do 31 decembra vrši ažuriranje dokumentacije za postoeće korisnike egzistencijalne naknade kantonalnog nivoa

Broj korisnika starijih od 57. godina (decembar 2023)	Broj povratnika u povratnika u RS i DBR	Broj supruguma umrlih	Ukupno isplaćeni iznos u 2023. godini
578	64	34	1.636.000 KM

U tabelarnom pregledu su uneseni samo korisnici za koje je provedena procedura obrade i revizije. Na osnovu podnešenih zahtjeva koji su riješeni pozitivno isplaćuje se na mjesečnom nivou oko **130.000 KM**. Ostali zahtjevi ili su negativno riješeni ili su u fazi rješavanja. Za navedeno pravo je nadležnost Federalnog ministarstva koje isplaćuje obaveze prema korisnicima direktno na njihove račune.

EGZISTENCIJALNA NAKNADA DO 57 GODINA (Kantonalna)

Navedeno pravo je definisano Uredbom Vlade ZDK, a na osnovu Federalnog zakona koja je donesena 2020. godine u aprilu. Tom uredbom je planirano uvođenje u pravo demobilisanih boraca **mlađih od 57 godina** koji nemaju primanja, nalaze se na evidenciji za zapošljavanje.

Na evidencijama za isplatu imamo **493 korisnika** (broj je promjenjiv zbog slučajeva prestanka prava zaposlenje, odlazak u penziju, punjenje starosne granice od 57 i prelazak u federalno pravo i dr.), a isplata po ovom pravu na mjesečnom nivou je oko **100.000 KM**. (5 KM po jednom mjesecu provedenom u oružanim snagama).

Broj korisnika u decembru 2023	Isplaćeni iznos u 2023
493	1.196.000 KM

III KANTONALNI NIVO, DOPUNSKA PRAVA

Branici i članovi njihovih porodica sa područja općine Tešanj, Teslić, Kotor Varoš, u skladu sa Zakonom o dopunskim pravima branilaca i članova njihovih porodica i podzakonskim aktima koje je donijela Skupština i Vlada Kantona u realizaciji istog, ostvaruju slijedeća prava:

- a) zdravstveno osiguranje,
- b) banjsko i klimatsko liječenje (medicinska rehabilitacija),
- c) prednosti u školovanju i stipendiranju,
- d) osiguranje povoljnijih uvjeta za zapošljavanje,
- e) vanrednu novčanu pomoć,
- f) pomoć u rješavanju stambenog pitanja,
- g) pomoć u slučaju smrti,
- h) pomoć za samozapošljavanje i upošljavanje pripadnika boračkih populacija,
- i) nabavka ortopedskih pomagala i drugih pomagala i njihov popravak,
- j) pomoć u nabavci udžbenika,
- k) egzistencijalna naknada (kantonalna),
- l) pomoć u nabavci lijekova,

U skladu sa podzakonskim aktima korisnici boračko invalidske zaštite u nadležnoj službi općine podnose zahtjeve za ostvarivanje određenih dopunskih prava, te na osnovu istih u propisanoj proceduri Služba donosi rješenje ili prijedlog za odobravanje sredstava, uz saglasnost Ministarstva, zavisno o kojem se dopunskom pravu radi. Po pravosnažnosti rješenja nadležno Kantonalno ministarstvo doznačava sredstva na račun općine Tešanj, koja se transferišu na račune korisnika. Po izvršenim isplatama nadležna služba dostavlja nadležnom ministarstvu akt kojim pravda doznačena sredstva, i time se završava aktivnost po podnesenom zahtjevu za određenim pravom. Generalno u ovim procesima Općina Tešanj i nadležna Služba imaju samo prenesena ovlaštenja i obaveze, i to u dijelu koji se tiče više tehničke podrške i servisiranja rada i odlučivanja Ministarstva za borčka pitanja, a nikako samostalnog odlučivanja, rada, postavljanja kriterija, i dr.

Dodatni teret u radu jeste što u ostvarivanju određenih prava procedure traju po nekoliko mjeseci, prolaze postupke revizije, rad općinske plus kantonalne komisije, postupak konačnosti i pravosnažnosti, pravdanje sredstava, dostave raznih akata dopuna i kurirske i poštanske usluge i to sve preko općinskih službi.

U svim tim postupcima i pojavljivanju problema i zastoja stranke/korisnici reaguju prema Općini Tešanj, odnosno nadležnoj službi, bez obzira što u ovim procesima Općina ne određuje kriterije niti odlučuje po zahtjevima.

Tabelarni pregled korištenja prava po Zakonu o dopunskim pravima sa kantonalnog nivoa:

Naziv postupka	Broj zahtjeva	Uvaženo zahtjeva	Odbijeno zahtjeva	Neriješenih zahtjeva	Odobreno sredstava u 2023. godini (KM)	Isplaćeno u 2023. godini (KM)	Planirane prenesene isplate u 2023. godinu
JNP putem organa uprave (općinska sredstva)	106+239	295			103.000 (80.000 u 2022. godini)	103.000	-
Dodjela prehrambenih paketa (općinska sredstva)	80	80	-	-	4.000	4.000	-
Zahtjev za pomoć u liječenju	340	321	19	-	152.100 (133.850 - 2022. godine)	124.650	27.450
Nabavka ortopedskih pomagala	7	3	3	1	1.312	1.312	0
Pomoć u nabavci udžebenika	66	62	4	-	8.100	8.100	0
Zahtjev za odobrenje stipendije za školsku 2022/23	194	184	10	-	241.600	241.600	0
Banjsko liječenje	168	83	85	-	-	-	-
Pomoć u troškovima dženaze prema Kantonalnoj Uredbi	129	128	1	0	137.579	115.299	22.280
Pomoć u troškovima dženaze prema Federalnom Pravilniku	20	19	1	-	-	-	-
Zahtjev za ličnu invalidninu	12	1	10	-	-	-	-
Samozapošljavanje i zapošljavanje boračke populacije	74	69	5	-	198.000	Uplate idu sukcesivno po ugovorima	
Zahtjev za porodičnu invalidninu	5	5	0	0	X	X	X
Zdravstveno osiguranje	14	14	0	0	X	X	X
Ukupno	1454	1264	138	1	845.691	597.961	49.730

Podrška zapošljavanju boračkih populacija

Program zapošljavanja i samozapošljavanja boračkih populacija koje Općina Tešanj realizuje u saradnji sa Ministarstvom za boračka pitanja ZDK realizuje se od 2016. godine. Općina Tešanj provodi cjelokupnu proceduru oglašavanja, prijema zahtjeva, terenske posjete i ocjene projekata, a Ministarstvo je osiguralo sredstva i donosi konačnu listu. Kroz ovaj vid podrške preko 335 korisnika su dobila podršku u zapošljavanju i na ovaj način skinuta sa liste nezaposlenih, te su kroz određenu dodatnu podršku pomaže se održivost pokrenutih biznisa. Program je pozitivno ocijenjen od strane krajnjih korisnika, gdje su se pokazali konkretni rezultati u smislu statusa boračke populacije, posebno što se na poziv mogu javiti boračke populacije koje su u ranijem periodu dobili pomoć, a sada svake godine dobijaju dodata sredstva za održivost istih.

Boračko invalidska zaštita u FBiH definisana je Zakon o pravima branilaca i članova njihovih porodica («Službene novine Federacije BiH», broj 33/04, 56/05, 70/07, 72/07, 9/10 i 90/17) i Zakona o dopunskim pravima branilaca i članova njihovih porodica ("Službene novine ZDK", broj 1/14). Shodno ovim zakonima općine su uključene u provođenje ovih zakona putem PRENESENE nadležnosti. To podrazumijeva ograničeno učešće u delegiranim poslovima, povremenu mogućnost predlaganja određenih postupaka, rješenja i slično. Podijeljene nadležnosti i pozicija općine u ukupnom sistemu ponekad je nezavidna i nepovoljna, svaki put traži angažman, bez mogućnosti odlučivanja, nosi teret prezentovanja javnosti svih rješenja i odluka iz ove oblasti, koje nužno ne moraju biti stav općine. Pozitivno je što se u odnosu na socijalnu i sličnu podršku boračkoj

populaciji uvode programi zapošljavanja i samozapošljavanja. Općina Tešanj je u tom pogledu snažno animirala zainteresirane i efekti iz prethodnih godina su pozitivni, te je potrebno nastaviti s ovim aktivnostima.

DOMAĆE I MEĐUNARODNE INSTITUCIJE-SARADNJA SA DRUGIMA

Saradnja sa drugim općinama

Saradnja sa drugim općinama je ostvarena i u 2023. godini, premda drugačijim intenzitetom i oblicima, više indirektnim i online kontaktima. Tokom godine ostvareni su kontakti sa općinama/gradovima: Costa Volpino i Angolo Terme (R Italija), Skoplje (R Sjeverna Makedonija) Kutahya i Seldžuklu (R. Turska), Opština Šoštanj (Slovenija), te domaćim i susjednim općinama.

Ambasade i međunarodne organizacije

Općina Tešanj je u 2023 godini aktivno saradivala sa predstavnicima ambasada akreditovanih u Bosni i Hercegovini i brojnim stranim i domaćim organizacijama. Kontakti su ostvareni sa Ambasadama Austrije, SAD-a, Švicarske, Švedske, Palestine, Azerbedžana I R Turske.

UNDP - Jačanje uloge mjesnih zajednica

Općina Tešanj je zajedno sa mjesnim zajednicama aplicirala na II fazu Projekta "Jačanje uloge mjesnih zajednica (MZ) u Bosni i Hercegovini (BiH)" koji je zajednička inicijativa Vlade Švicarske i Švedske, a realizuje se putem UNDP. Nakon provedene evaluacije zvanično smo potpisali protokol za drugu fazu Projekta, a od MZ partneri u Projektu su Medakovo, Šije, Mrkotić, Tešanj i Novi Miljanovci. Tokom 2023. godine smo realizovali:

- d) Dva predstavnika partnerskih MZ prisustvovala su edukaciji „Metode definisanja prioriteta po MZ-način definisanja problema i izbora prioriteta“ koja je održana u Konjicu.
- e) Projekat rekonstrukcije ul. Senada Hodžića u MZ Tešanj za koji je Ugovor potpisan 2022.godine ukupne vrijednosti cca 34.000 KM.
- f) Predstavnici JLS predstavili su partnerskim JLS Gender akcioni plan i način praćenja kao primjer dobre prakse.
- g) Predstavnici JLS u ulozi paneliste predstavili su rad organa MZ kao primjer dobre prakse za sve JLS BiH u Sarajevu, a u organizaciji SOG FBiH i RS.
- h) Održani su forumi građana radi definisanja projekata koji će se kandidovati za nagradni projekat po Javnom pozivu JUMZ.
- i) Raspisan je javni poziv za kandidovanje nagradnog projekata za jednu od partnerskih MZ (najbolje ocijenjenu), formirana je komisija za evaluaciju i odabir projekata, najbolje ocijenjena MZ Mrkotić, potpisan Ugovor i započeta realizacija projekta vrijednog cca 100.000 KM.
- j) Realizovan je projekat za povećanje aktivnosti društvenog centra u vrijednosti 35.000 KM u saradnji sa UG Ruka Kalošević.
- k) Urađen je i odobren Operativni plan čija realizacija je trebala biti u 2023.godini, sa ciljem unapređenja rada organa MZ, ali je realizacija prolongirana, jer se čekaju izmjene Zakona o principima lokalne samouprave FBiH.
- l) Općina je kandidirala projekat za realizaciju Operativnog plana, projekat je odobren i započeta je realizacija, vrijednost projekta je 19.000,00 KM.
- m) Redovno dostavljani kvartalni izvještaji prema UNDP, FACE obrasci i drugi vidovi izvještavanja. Konkretno aktivnosti u drugoj fazi projekta Jačanje uloge MZ u BiH očekujemo i u narednoj godini, a ona će se ogledati kroz realizaciju Operativnog plana, izrada završnog izvještaja kao apliciranje za III fazu projekta iz razloga što projekat završava krajem aprila 2024.godine.

Gender akcioni plan

Općina Tešanj u saradnji sa Projektom WIE je izradila lokalni Gender akcioni plan općine Tešanj, koji je funkcionalan, mjerljiv i sprovodiv. Definisana su četiri strateška cilja iz ovog polja koja treba da se realizuju kroz 32 aktivnosti. Nakon podnesenog izvještaja za 2022. Godinu, urađena je revizija LGAPa, te je planirana realizacija 29 aktivnosti za 2023.godinu, jer su četiri aktivnosti u potpunosti završene. Određeni su nosioci, saradnici, te određen okvirni budžet za realizaciju istog. Tokom 2024. godine od planiranih 29 aktivnosti realizovane su **24 aktivnosti ili 82,75 %**, jedna aktivnost ili **3,45 %** je u toku, dok nisu realizovane **4 aktivnosti ili 13,8%**, a **razlog nerealizacije je** čekanje na izmjene Zakona o principima lokalne samouprave FBiH.

Projekat PIPLS

Općina Tešanj je u saradnji sa Razvojnim programom Ujedinjenih nacija (UNDP BiH), kroz PIPLS projekat koji primarno finansira Švedska radila na unapređenju efikasnosti lokalnih usluga kroz Protokolom planirane komponente. Tokom projekta provedeno je niz podaktivnosti uz učešće koordinatora i članova timova Općine Tešanj i konsultanata agažovanih od strane UNDP-a. Kao rezultat učešća u ovoj fazi projekta PIPLS i postignutog rezultata (prva općina sa najviše bodova), početkom 2023. godine Općini Tešanj je dostavljen Poziv za dostavu prijedloga kandidovanja projekta koji će biti finansiran iznosom do 50.000 \$ od strane UNDP-a. Predložena su dva projekta od kojih se jedan odnosio na nabavku novog vatrogasnog vozila i drugi koji se odnosio na razvoj putne infrastrukture. U konačnici je prihvaćen projekat nabavke novog vatrogasnog vozila koji realizovan u 2023. godini, uz učešće UNDP BiH od 91.850 KM, dok je preostali iznos obezbjedila Općina Tešanj.

REZIME

Postoji još mnogo sadržaja i informacija koje nisu mogli stati u Izvještaj. Općinski načelnik kao organ lokalne vlasti dio je lokalne samouprave i u radu Općinskog načelnika (uostalom kao i Općinskog vijeća) uključen je Organ uprave, brojne institucije, brojni pojedinci, komisije, timovi... Svi oni omogućili su provođenje u Izvještaju opisanih aktivnosti. Prethodna, 2023. godina je bila dinamična i prepuna izazova po brojnim aspektima. Bez obzira na to **u 2023. godini na prostoru općine Tešanj ostvarena je politička, institucionalna i finansijska stabilnost, obilježena radom na strateškim opredjeljenjima općine Tešanj i ključnim infrastrukturnim izazovima**. Nastavljen je trend rasta, razvoja i napretka u brojnim područjima. Vjerovatno bismo željeli i više i bolje. To je prirodno i to će nas motivirati za budući rad, ali nam ne smije umanjiti objektivnost u pogledu na vrijeme iza nas.

Općinski načelnik

Mr.sc. Suad Huskić,